

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A háboru tartama alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Égész évre 24 korona, félfévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. Igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Szilassy Zoltán**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

1916. évi január hó 29-én (szombaton) d. u. 4 órakor a *Köztelek tanácstermében* Budapest, (IX., Köztelek-u. 8. sz., I. em.) tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. A szakosztály megalakulása.
2. Állattenyésztésünk rekonstrukciójának és fejlesztésének feladatai. Előadó: *Pirkner János* min. tanácsos, orsz. képviselő.

Budapest, 1916. január hó 20.

Bujanovics Sándor s. k.
az OMGE. elnöke.

Egyről-másról.

(Dessewffy Aurél gróf hetvenéves. — A földművelésügyi miniszter szózata. — A tavaszi munkálatok kérdése. — Gabonafelesleg és rekvirálások. — Kender- és lentermelési szerződések. — A Szeszközpont kérdése. — A háboru hatása Somogy megye lótenyésztésére. — Len- és kendermunkások ideiglenes felmentése. — Háromhavi szabadságolások mezőgazdasági érdekből. — A hadimunkások szolgálati és bérvizonyai. — Újabb hadifogolyrendeletek. — A zsir és szalonna határ szabása Budapesten. — Újabb kiviteli és behozatali tilalmak. — Egy kis ellenmondás.)

Dessewffy Aurél gróf hetvenéves.

Az őszinte tisztelet és nagyrabecsülés, a lelkes szeretet és meleg ragaszkodás érzelmeivel üdvözöljük Dessewffy Aurél grófit születésének hetvenedik évfordulóján. A magas kor értékes ajándéka a Gondviselésnek, ha a szellemi és a testi erő frissességével párosul. És kétszeresen értékes ajándék akkor, ha egy munkás élet küzdelmeit és fáradalmait a gyümölcsöt termő ősz áldásaival koszoruzza meg: ha — mint Dessewffy Aurél grófnak is — megadja élvezhetnie egyfelől otthonában a családi élet legszebb örömeit, a

a hitvesi és a gyermeki szeretet melegét s a maga szellemében nevelt, méltó utódok sikerein való gyönyörűséget, másfelől pedig a közélet mezején látnia engedi azoknak az eszméknek és törekvéseknek diadalát, amelyekhez az ifjú és férfikor anyai küzdelmének, önzetlen fáradozásának és önfeláldozó munkásságának emlékei fűződnek.

Dessewffy Aurél gróf neve és munkássága elválaszthatatlanul összeforrott az OMGE. és a magyar agrármozgalom legújabb korszakával. A múlt század hetvenes éveit óta egyik zászlóhordozója, mindig hűséges, kiváló készletű és fáradhatatlan előharcosa, majd kimagasló vezére annak a gazdaságpolitikai irányzatnak, amely a magyar föld s a magyar föld népe érdekeinek védelmét tűzte célul maga elé. Két évtizedet meghaladó időn át volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke s e minőségében a hazai gazdatársadalom minden közérdekű mozgalomában vezetőszerepet vitt s a birtokpolitika, a mezőgazdasági hitelügy, a szövetkezeti mozgalom, a vám- vagy a szociálpolitika kérdéseiben egyaránt otthonos nagy tudásával, európai műveltségével, lebilincselő modorával, fáradhatatlan lelkesedésével elévülhetetlen szolgálókat tett a multban s fog remélhetőleg még sok éven át tenni a jövőben is a magyar agrárpolitikának. Bár az OMGE. elnöki székéből pár év előtt visszavonult, mint az egyesület tiszteleti tagja és földművelési szakosztályunk elnöke, azóta is élénk részt vesz az OMGE. működésében, egyik legszorgalmasabb látogatója gyűléseinknek, ahol bölcs és tapasztalt szava minlig döntő súlyjal esik a mérlegbe. Emellett, mint a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ elnöke, az éppen most annyira időszerű vámpolitikai kérdésekben vezető, irányító szerepet tölt be azzal a példás kötelességtudással, lelkiismeretességgel és buzgósággal, amely Dessewffy Aurél gróf egész közéleti munkásságát jellemzi s egyéniségét annyira értékessé és rokonszenvenné teszi.

Károlyi Sándor grófnak egyik legbizalmasabb barátja és munkatársa volt, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alelnöki, majd elnöki tisztét

közel negyedszázadon át töltötte be s ez időt esik a hazai agrártörekvések megerősödése érvényesülése. A Magyar Gazdaszövetségnek alakulása, 1896 óta, alelnöke, a szövetkezeti intézményeknek pártfogója s a Magyar Földhitelintézetnek ma is elnöke. Nem volt gazdaggyűlés, gazdakongresszus három évtizednél hosszabb idő óta nélküle s míg a fővárosban a gazdák országos szervezeteinek majd minden tanácskozásában tevékeny részt vesz, szűkebb pátriájának, Szabolcs vármegyének agrárius mozgalmából is kivieszi a maga részét. Elnöke volt sokáig a Szabolcs vármegyei Gazdasági Egyesületnek s vezetője a tiszavidéki és szabolcsiármentesítő mozgalomnak. Emellett érdemes, jelentős és tudományos munkó-
dést fejtett ki a közélet egyéb terein is, a politikában, az egyházi életben, társadalmi és jótékonyági mozgalmakban s hetvenedik születése napján a jól teljesített kötelesség öntudatával tekinthet vissza arra a változatos és eredményes életpályára, melyen a közhasznú sikerek egész sora marad hirdetője nevének, érdemeinek. Adja Isten, hogy még sok éven át tetézhesse Dessewffy Aurél gróf eddigi érdemeit és sikereit a magyar agrárszeme javára, tisztelői nagy taborának igaz örömére!

Vasárnap, f. hó 16-án délután 3 órakor az OMGE. vezetősége *Bujanovics Sándor* elnökkel és a Magyar Gazdaszövetség vezetősége *Darányi Ignác* elnökkel az élen kereste fel lakásán *Dessewffy Aurél* grófit, aki aznap ünnepelte csendes családi körben hetvenedik születésnapját. Az ősz gazdavezért elsőnek *Bujanovics Sándor* üdvözölte az OMGE. és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nevében, amely intézményeknek éveken át elnöke volt s ma tiszteleti tagja. Örömeinek adott kifejezést az OMGE. szónoka azon, hogy Dessewffy Aurél gróf előrehaladott kora dacára kiváló szellemi és testi erejének teljes birtokában működik közre a haza és a magyar mezőgazdaság érdekeinek istápolása körül. Kívánja, hogy szellemi és testi rugékonyságát és a közügyek iránti érdeklődését a jövőben is tartsa meg s egyuttal a magyar gazdatársadalom őszinte háláját és elismerését tolmácsolja azért a rendkívül becses és mindig

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-u. 29.

SAJÁT SZÉRHÁZ :: SAJÁT BORPINCÉK BUDAFOKON :: RAKTÁRAK: NYUGATI PÁLYAUDVAR, XX. SZÁMÚ KÖZPONTTÁR :: SERTÉSHIZLALÓTELEPEK KÖBÁNYÁN

1. Alaptőke jelenleg 1,452.000 korona
2. Tisztviselők és szolgák nyugdíjintézete 900.000 „
3. Tartalékalap 340.000 korona
4. Betéti állomány jelenleg kb. 4,400.000 „

Beosztás:

1. Vetőmagosztály	4. Géposztály	7. Tenyészállatosztály
2. Gazdasági anyagosztály	5. Gabonaosztály	8. Borértékesítőosztály
3. Szőlészeti osztály	6. AbraktaKarmányosztály	9. Biztosítási osztály
10. Pénz- és hitelügyosztály: Betétek folyószámlára: takaré- és gazdasági fizetőképek szövetkezetünkkel való elhelyezése.		

Tájékoztató és belépési nyomtatványok rendelkezésre állanak.

önzetlen tevékenységért, melyet egy hosszú éle-
n át annyi siker koronázott.

Majd *Darányi Ignác* üdvözölte a könnyekig
meghatott gazdavezért, akit ez az ünneplés köz-
ismert szerénységénél fogva váratlanul ért. Aki
életét — *ugymond Darányi* — egyenlően
osztotta meg családjá és a köz érdekében, mint
azt *Dessewffy tette*, ahhoz a magyar gazda-
közönség, mint egyik családtag járulhat a mai
családi ünnep alkalmából, hogy a maga részé-
ről is hálája adóját lerója. Maga is attól a forró
óhajtól van áthatva, hogy régi dicsőségől és
annyi fényben ragyogó családjának jövő tevé-
kenységével még sokáig új dicsőséget és új
fényt kölcsönözhesen.

Dessewffy Aurél gróf meghatottan válaszolt
a nem várt üdvözlésre s a magas korról járó
erősökkenésért a magyar gazdatársadalom el-
nézését kéri. Tudja, hogy a közeljövőben nagy
és súlyos feladatok fognak a gazdatársadalom
vezetőire nehezni, mert a háborúból a gazda-
közönség erősen meggyengülve fog kikerülni s
mert a jövő a mezőgazdaságot új feladatok elé
fogja állítani. Bizalommal tekint a gazdatársad-
alom nála megjelent vezéreire, akikre a jövő nagy
feladatainak megoldása vár, akiknek áldásos
munkáját a maga, sajnos, állandóan fogyó erejé-
vel tőle telhetőleg támogatni fogja a jövőben is.
Rövid és barátságos eszmecsere után véget ért
az OMGE. és a Magyar Gazdaszövetség külső-
segeiben egyszerű, de annál bensőbb érzelmek-
től sugallott tisztelgése, amelyért az ősz gazda-
vezér ismételtelen köszönetet mondott a meg-
jelenteknek.

A földművelésügyi miniszter szövege.

A földművelésügyi miniszter f. hó 15-én 60.453.
szám alatt valamennyi alispánhoz és törvény-
hatósági joggal fölrüházott város polgármesteré-
hez a következő körrendeletet intézte a tavaszi
gazdasági munkálatok biztosítása tárgyában:

Rohamosan közeleg az idő, mely a magyar
gazdát ismét nagyjelentőségű erőpróba elé fogja
állítani, amelynek ezuttal is, éppugy, mint a
multban, bizonynyal meg is fog felelni.

A tavaszi gazdasági munka vár reánk, mely-
nek sikere elé érhető érdeklődéssel néznek
barátaink és ellenségeink egyaránt.

Jól tudom és ismerem azokat a nagy nehé-
zéseket, amelyekkel ma meg kell küzdenünk.
Mindazonáltal egy pillanatra sem szabad, hogy
kishitőség fészkelje bele magát szívünkbe, hanem
számolva a nehéz helyzettel, erős akarrattal kell
nekiindulnunk az előttünk álló feladatnak.

Már a multévi október hó 28-án kiadott kör-
rendeletben jeleztem a módokat és eszközö-
ket, amelyek a gazdasági munkák folytonosságát
és az ország termésének csorbítatlanságát bizto-
sítani hivatják. Amidőn az ott elmondottakra
utalok, ama meggyőződésemnek adok kifejezést,
hogy a törvényhatóságok és községek minden
egyik tisztviselője és alkalmazottja ezentul is
minden lehető el fog követni annak érdekében,
hogy a tavaszi munkálatok rendben lebonyolít-
tassanak s az elmaradt őszi vetések is a lehető-
séghez képest pótolatassanak. Ez okból ismételtelen
a legnagyobb nyomatékkal föl hívom figyelmét a
már előzőleg életre keltett *járásai és községi intéző-
bizottságokra*, amelyekre elsősorban vár az a fel-
adat, hogy a nagy gazdasági munka tervét
falvanként megállapítsák. Ezek a bizottságok
ismerjék feladatuk, hogy már ezekben a téli
napokban vessenek számot a falu szükségletei-
vel. Össze kell gyűjteniük mindenkit és számot
vetni, mi hiányzik még, van-e elég munkaerő,
van-e vetőmag, mit kell vetni és ültetni, elvégzi-e
mindenki majd a maga dolgát?

Ahol hiányzik az igaerő, a község lakosainak
egymást kell segíteniük, azok pedig, akik elvitt

lovaikért pénzt kaptak, ezen új állatokat sze-
rezenek be. Ha másképpen nem sikerül a
szántatlanul maradt földek megmunkálása, indo-
kolt felterjesztésre hajlandó leszek a felhatal-
mazást megadni a személyes szolgálat és szol-
gáltatás (fogatos járóművek és szállításra alkal-
mas állatok) ellendelésére is. A vetőmag be-
szerzése iránt 1915. december 22-iki leiratom-
ban adtam ki a szükséges rendelkezéseket s
intézkedtem az iránt, hogy amennyiben a kész-
letek engedik, a kitűzött határidő után tett
megrendelések is foganatosítottassanak.

Bizva földművelő népünk józanságában és
erkölcseiben, reményilem, hogy minden munka-
képes férfi, nő és gyermek ott lesz a nemzeti
termelt biztosító munkánál. E tekintetben hang-
súlyozottan kívánom itt is kiemelni, hogy a
fentebb említett községi intéző-bizottság erélyé-
től, bölcsességétől és lelkiismeretességétől függ,
hogy senki magát a közérdekű munkából ki ne
vonja. Különböznél pedig meg vagyok róla győződve,
hogy a közigazgatási hatóságok, amíg a tavaszi
vetés ideje tart, ugyancsak megfeszített erővel
fognak résen állni s a kellő lépéseket haladé-
ktalanul megteszik, hogy az akadályok elhárít-
tassanak a nemzeti termelés útjából és a gazdák-
nak minden eszközzel rendelkezésre álljon, hogy
a saját és a nemzet megélhetését biztosítsák.

Nem kétséges előttem, hogy ebben a fontos
munkában a földművelésügyi igazgatás szerve-
zetéhez tartozó tisztviselők éppugy, mint közép-
és nagybirtokos-osztályunknak a hazafias kötele-
ség teljesítésében mindig előjáró tagjai, vala-
mint az ország gazdatársadalmi szervezetei is a
nagy idők nagy követelményeit átértve fognak
az egész vármegye közönségének a kívánatos
cél elérésében segíteni. Amidőn a fentieket
a hazafiai aggodalom komolyságával és a jövőbe
vetett reménység érzésével közigazgatási ható-
ságaink figyelmébe ajánlom, ama meggyőződé-
semnek adok kifejezést, hogy az *arra hivatottak-
nak tetteiben erős hazaszeretettel irányított,
lelkes közreműködése biztosítani fogja tavaszi
gazdasági hadjáratunk sikerét is.*

A tavaszi munkálatok kérdése.

A földművelésügyi miniszternek ez a fentebb
ismertetett, a közigazgatási hatóságokhoz inté-
zett újabb felhívása bizonynyal visszhangra fog
találni közigazgatásunk körében és semmi két-
ségünk aziránt, hogy a közigazgatás a maga
hatáskörében minden lehető el fog követni
arra nézve, hogy a tavaszi vetőmunkálatok
zavartalanul folyjanak. A földművelési kormány-
nak e hazafias felhívását azonban még nem tart-
juk elég hatékony intézkedésnek arra, hogy a
közigazgatás minden közege teljesítse kötele-
ségét, másrészt nem elégséges arra, hogy a
legjobb akarat mellett is teljesíthesse kötele-
ségét.

Mire a tavaszi munkálatok megindulnak,
akkorra férfinepességünknek legkevesebb 80%-a
katonai szolgálatra lesz behíva s így a vetési
munkálatok teljesítése a megfogyatkozott igaerő
mellett sokkalta nagyobb nehézségbe fog ütközni,
mint az előbbi esztendőben. Rendkívüli viszony-
nyok között tehát rendkívüli eszközökről is kell
gondoskodni.

Tudjuk, hogy a közigazgatás a közérő ki-
rendelésében hatalmas eszközzel rendelkezik arra
nézve, hogy ott, ahol szükséges, a vetőmunkálato-
kat egyéb munkák hiánya miatt közérővel
lássá el. Ez a közérő is azonban a multhoz
képest jelentőségében nagyot csökkent, mert
köz munkára is csak azt lehet kirendelni, aki a
maga munkájával már elkészült. Ezen a réven
pedig nagyon kevés munkákész állhat majd a
közigazgatás rendelkezésére. Valószínűnek tart-
juk, hogy a hadvezetőség a tavaszi szabadságo-

lások elől nem fog elzárkózni, ami nélkül a falun
meg sem lehetne mozdulni, de feltétlenül szük-
séges, hogy a hadvezetőség az összes katonai
parancsnokságokat utasítsa, hogy a rendelke-
zésükre álló feles emberanyagot és fogatokat a
közigazgatás szóbeli vagy írásbeli megkeresésére
hosszabb vagy rövidebb időre, csoportosan
rendelkezésre bocsássák, hogy ilyképp ezek a
munkáscsoportok és igaerők nagyobb parlagon
heverő területek tavaszi bemunkálhatására fel-
használhatók legyenek. Ugyancsak felhatalma-
zandó volna a közigazgatás arra is, hogy a
hadifoglyokat éppugy kirendelhesse köz munkára,
mint a hazai lakosságot, sőt kívánatos volna,
hogy a közigazgatási hatóságoknak e célra hadi-
fogolycsoportok álljanak rendelkezésre. Annak
megállapítása céljából pedig, hogy mely megyék-
ben és mely járásokban lesz szükség az inten-
zivebb beavatkozásra, kívánatos volna a közi-
gazgatási hatóságokkal már most megállapítani
ama területeket, amelyeknek bevetéséről a közi-
gazgatásnak, illetve a közérőnek kellene gondos-
kodnia. Ma még mindenre van idő, ha nem is
sok s ha a kormány kellő erélylyel és szigorral
jár el, akkor, ha nem is mindent, de sokat
megmenthetünk a parlagon heverő nagy terüle-
tekből a folyó évi termésnek.

Gabonafeleslegek és rekvirálások.

Veszedelemesen közeleg a tavaszi munka meg-
kezdésének ideje, ami ha megindult, nem lesz
a gazdának érkezése más munkák, így első-
sorban a gabonafuvarozás teljesítésére. Tudjuk
pedig, hogy a gazdák által bejelentett gabona-
feleslegekre a kormányának égető szüksége van,
sőt éppen nincs kizárva, hogy a rekvirálás
kellemetlen eszközhöz kénytelen fordulni. A
legsürgősebben kell tehát a kormányt arra kérni,
hogy a gabonafeleslegeknek a beszállítását
január és február hónapban hajtassa végre, ha
másképp nem megy, közérővel, mert egyébként,
ha a későbbi időszakra marad a gabonaszállít-
ás, a tavaszi vetési munkálatok fogják ennek
kárárt vallani. De különösen fontos körülmény,
hogy amennyiben rekvirálásra szükség van, az
is legkésőbb február havában foganatosítas-
sék, hogy a talált készletek ugyane hónapban
szállítassanak el. Igaz, hogy az utak sok helyt
járhatatlanok, amde tudjuk azt is, hogy ez a
hadsereg előnyomulásának sehol sem volt aka-
dálya, még kevésbé lehet a hadsereg ellátásá-
nak akadálya. A közigazgatásnak rendelkezésére
áll a közérő s illetve szükségszerűleg bocsát-
tassék rendelkezésére katonai erő az utak
ideiglenes rendbehozására ott, ahol az feltétlenül
szükséges, de a bejelentett és rekvirált gabona-
felesleget minden körülmények között el kell
a tavaszi munkaidő beállta előtt szállítani.

Kender- és lentermelési szerződések.

Az a mozgalom, amelynek lapunk után alap-
jait megvetettük, a kender- és lentermelők köré-
ben élénk visszhangra talált. Naponkénti újabb
nemhogy a termelő összes költségeit fedezhetné,
és újabb panaszok érzékelnek hozzánk a mai
viszonyok között lehetetlenül terhes kender- és
lentermelési szerződések miatt. Amidőn a nyers
kender a mai árak mellett 50—60 koronával
értékesült métermázsánként, lelkiismeretlenség
a gazdát arra kényszeríteni akarni, hogy
5 koronáért szállítsa a nyers kőrő métermázsá-
ját. A mai munkáviszonyok között ebből az
5 koronából még a napszámber sem telik ki.

A gyárosok jól tennék, ha a saját jól fel-
fogott érdekükben a gazdákkal új megállapo-
dásra igyekeznének jutni, mert minden körü-
lmény között lehetséges, hogy a bíróságok a
gazdát elmarasztalják a szerződések be nem
tartása miatt, de ha elmarasztalják is, az a kár-

HIZOTT SERTÉSEKET

levágásra való hussertéseket és leszurt sertéseket a legelőnyösebben értékesíti

KÖKÉNYESSY & LÖWINGER

SERTÉSBIZOMANYI CÉG
WIEN, ST.-MARX.

Sürgőnycim: KÖKÉNYESSY WIEN, ST.-MARX.
TELEFON: 76—48.

Szállítás és eladás módzatai felől
bárkinek díjmentesen megbízható
és gyors felvilágosítással szolgál.

térítés, amelyet a gazda a gyárosnak fizetni kénytelen, semmiképp sem nyújt kárpótlást a gyárosnak az elmaradt termésért, mert a gyárosnak nem 50 korona kártérítés, hanem a kender kell, amelyen sokszorosa 50 koronát nyerhet. Viszont a gazda pedig a kender helyett akár gabonát, akár kapást termel, még az 50 korona kifizetése mellett is megtalálja számítását.

Könnyen úgy járhatnak tehát a kender- és lentermelő gyárak, mint ahogy a cukorgyárak jártak, amelyek csak most látják be, hogy szűkebben járhatnak el a gazdával szemben, amikor a cukorrépa termelését minden rendelkezésre álló eszközzel, de főleg magasabb árajánlatokkal nem tették lehetővé.

A Szeszközpont Kérdése.

A szeszkereskedelem terén a legnagyobb fejtlenység uralkodik, aminek fő és egyetlen oka az a körülmény, hogy a szesznek Ausztriába és Orosz-Lengyelországba való kicsempészése óriási haszonnal jár. Különösen megkönnyíti a csempészetet az a körülmény, hogy a rum és likőrök kivitele teljesen szabad. Hogy mily arányokat ölt a szesz kivitele, azt misem igazolja jobban, mint az a körülmény, hogy a szeszgyárosoknak 500 K.-ás árat kínálnak a szeszért a 360 K. határár helyett. Ha csak 150 K. nyereséget tételezünk fel, akkor is az így vásárolt szesz 650 K.-val értékesül hektoliterenként, amiből sem a termelőnek, sem a kincstárnak semmi haszna nincs.

Semmi kifogásunk sem volna az ellen, ha ezek a magasabb összegek a kincstár javára folynának be, de hogy, mint a háboru alatt már annyiszor, a kormány hiányos intézkedéseinek az élelmes s mindent kockáztató közvetítőkereskedelem lássa hasznát, ebben megnyugodni nem lehet. Joggal elvárhatjuk a kormánytól, hogy végre oly rendeleteket léptessen életbe, amelyek a visszaéléseknek nem nyitnak tág kaput s ezáltal nem rontják meg a közérkölcöket. Mert mit gondoljon az a szeszgyáros, akinek a szeszkereskedő 500 K.-t kínál fel 360 K. határár helyett? Vajjon nem alkalom-e ez arra, hogy még az is megtántorodjék ily magas árak folytán, akinek egyébként eszeágában sincs a rendeletek kijátszása?

De különösen lehetetlen a helyzetük azoknak a szeszgyárosoknak, akik a szeszkereskedésben vannak benn s így szesztermésüket kötelesek ennek útján értékesíteni. Ezek óriási hátrányban vannak a kintmaradókkal, akik szeszük felett szabadon rendelkeznek s nyílt titok, hogy szeszkereskedésüket a határon felül adják el. A szeszkereskedés természetesen ezt nem teheti s így állandó az elégedetlenség és surlódás a szeszkereskedők és tagjai között, sőt még az is megessett, hogy a közgyűlésen nyíltan rosszalják egyes felszólalók, hogy a kartell igazgatósága nem csempész ki szeszt Ausztriába.

Ezek az állapotok csak a Szeszközpont szervezése segíthet oly alapokon, mint az Ausztriában történik. Az egész szeszforgalom központosított legyen a Szeszközpont kezében, amelynek a kellő hatalmi eszközök is megadassanak arra, hogy kellő ellenőrzés útján minden visszaélésnek, minden csempészetnek elejét vegye. Mégsem lehet a kormány feladata, hogy ism-

telten olyan rendeletek adassanak ki, amelyeknek kiaknázható hiányai a visszaéléseknek állandó tápot szolgáltatassanak.

A háboru hatása Somogy megye lótenyésztésére.

A hadsereg szükségletére országszerte nagy számú lovat vettek el a gazdáktól, amely lovaknak egy jelentékeny része sebesülések, betegségek, kimerülés, éhség és egyéb körülmények folytán elpusztult, más jelentékeny része pedig a túleröltetett használat folytán annyira megrokkant, hogy a háboru befejezte után a gazdák kezére visszakérülő lovak távolról sem fogják fedezni a fennálló szükségletet. Ennek a pótlása csakis a lótenyésztés nagyobb mértékű emelése útján remélhető. Sajnos azonban, hogy a kilátások ebben a tekintetben sem biztatók, mert a tenyésztésre alkalmas anyag is nagyon megapadt és így az új tenyésztés anyaga is alatta fog maradni a szükségleteknek. Erre nézve ugyan eddig biztos adataink még nincsenek, de egyes jelenségekből erre máris következtetni lehet. *Széchenyi Géza* gróf Somogy vármegye lótenyésztési bizottságának elnöke fáradságot vett magának, hogy az ország eme jelentékeny lótenyésztő vármegyéjének lótenyésztésére vonatkozó adatokat összeállítsa és szíves volt azokat rendelkezésünkre bocsátani. Az érdekes adatokból kitűnik, hogy Somogy megyében

1912-ben fedezett	267	ménló	13,414	kancát,
1913-ban	216	"	12,801	"
1914-ben	247	"	14,371	"
1915-ben	210	"	11,947	"

A fedezésre használt ménék és kancák száma tehát már az első háborus esztendőben jelentékenyen csökkent. Még nagyobb azonban az aránylagos esökkenés az elsősorban gazdasági célokra szolgáló hidegvérű lovaknál, melyeknek tenyésztése Somogy vármegyében számottevő. A hidegvérű lovaknál ugyanis

1914-ben fedezett	199	ménló	12,770	kancát,
1915-ben	165	"	10,632	"

Ezek a számok ugyan még csak az első háborus esztendőre vonatkoznak, de kétségen kívül áll, hogy a következő esztendőkben a csökkenés még nagyobb mértékű lesz, ami a legnagyobb aggodalomra ad okot és az irányadó köröket arra kell, hogy indítsa, hogy ezt a pusztulási folyamatot minden módon megakadályozzák és lótenyésztésünk helyreállítása és felújítása érdekében még a legnagyobb áldozatokat se sajnálják.

Len- és Kendermunkások felmentése.

A honvédelmi miniszter körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat arról az intézkedéséről, hogy a len- és kendertermelés előmozdítása céljából a len- és kenderkikészítéssel foglalkozó vállalatok, üzemek és len- és kendertermeléssel és kikészítéssel nagyobb mértékben foglalkozó birtokosok alkalmazottai (tisztviselők, munkavezetők, fűtők, osztályozók stb.) meghatározott, legfeljebb három hónapig terjedhető időre a honvédelmi parancsnokságok által felmentendők a katonai szolgálat alól, ha a felmentés szüksége felmerült, illetőleg ha eziránt az illetékes főispán részéről előterjesztés történt.

Háromhavi szabadságolások mezőgazdasági érdekből.

Több oldalról hozzánk érkező kérdezősködésekre válaszolva közöljük, hogy a hadügyminiszter felhatalmazta a cs. és kir. katonai parancsnokságokat, a honvédelmi miniszter pedig a honvédelmi parancsnokságokat, hogy mezőgazdasági érdekből, különösen méltánylást érdemlő esetekben az alábbi foglalkozást űzőknek, előre meghatározott időre, de legfeljebb három hónapra szabadságot engedélyezhessenek: önálló mezőgazdáknak, nagybirtokosoknak, önálló hatáskörű vezető gazdatiszteknek, mezőgazdasági szövetkezetek egyes tisztviselőinek, illetve alkalmazottainak, mezőgazdasági üzemekben nélkülözhetetlen kovácsoknak és bognároknak, ispánoknak, béresgazdáknak, majorosoknak, udvarbíróknak és munkavezetőknak, erdőgazdáknak, fatermelők és ezek üzemvezetői, felügyelői, gépészeti személyzetének, molnárok és halászsokknak, kádároknak (legfeljebb hat hét), serfőzőknek és alagesővezetőknak. A szabadságolási kérelmet az érdekelt gazdaságok, üzemek, illetve intézmények terjeszthetik elő az illetékes főispán útján, aki azt véleményezésével hivatalos uton teszi át a szabadságolandó egyén csapatte szerint illetékes katonai vagy honvédelmi parancsnoksághoz.

A hadimunkások szolgálati és bérviszonyai

A hivatalos lap f. hó 18-iki száma a honvédelmi miniszter 18,950/1915. számú rendeletét közli, amelyben a hadiszolgálatasokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-c. 18. szakasza alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyait rendezi. A rendelet szerint minden férfimunkás, aki személyes hadiszolgálatra kötelezhető, a háboru tartására az üzemben megmaradni köteles. A hadiszolgálatra nem kötelezhető munkásokra, valamint a nőmunkásokra az ipartörvény rendelkezései irányadók. A hadiszolgálatra köteles alkalmazottak a katonai fegyelmi fenytő hatalom, illetve a katonai büntető bíraskodás, fegyelmi ügyekben pedig a vállalathoz kirendelt katonai parancsnok joghatósága alá tartoznak. Ez a rendelkezés a hadiszolgálatra nem kötelezett munkásokra nem vonatkozik.

A hadiszolgálatra kötelezett munkások munkabére ugyanolyan elvek alapján állapítandó meg, mint a szabad egyezkedéssel felvett munkásoké. Kisebb munkabért, vagy egyéb díjazást a hadi-kötelezett munkások sem kaphatnak, mint a többiek. Szakmunkás szakmája körében használandó. Szakmunkán kívül csak kivételesen és rövid ideig foglalkoztatható, de munkabért ebben az esetben sem szabad leszállítani. A munkabéren közvetve, tehát például a munkaidő meghosszabbításával, akkordbeosztással stb. sem szabad változtatni. Közös egyetértéssel azonban az akkordbér megváltoztatható. A rendelet ellenőrzésére panaszbizottságok alakítanak a munkaadók s a munkások egyenlőszámu kiküldötteiből és a honvédelmi miniszter és az érdekelt szakminisztérium egy-egy tagjából.

Mindenestre kívánatos volna megfelelő módot találni arra is, hogy a mezőgazdasági munkálatok céljaira közérdekből felmentett vagy szabadságot munkások, eselédék stb. munkatársait-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT

szabadalmazott

mérnök doktor hirneves
fűtosó-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő- tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szentet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal
és költségvetésekkel készséggel szolgál!

KEMNA J. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 51.
Sürgőnyoim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

ménye is ellenőriztessék s hogy éppen a termelés érdekeivel egybeeső hadiérdek szempontjából szükség esetén ez a csekélyszámu megmaradt mezőgazdasági munkaerő akár katonai fegyelem útján kényszeríttessék azoknak a munkáknak az elvégzésére, amelyek céljára a hadvezetőségtől szabadságoltatott. A mezőgazdasági munka rendje és természete nem engedi meg az olyan módon való ellenőrzést és legyelmézést, aminő a hadicélokra dolgozó gyáripárban lehetséges, de arra mégis megvan a lehetőség, hogy olyan szörványos esetekben, amidőn egyes munkásokkal szemben ennek szüksége felmerül, akár a községi előjáróság, akár a csendőrség bizonyos fegyelmi hatáskörrel felruházott ellenőrzést gyakorolhasson, illetve a katonai szolgálat alól felmentett, de polgári kötelességüket nem teljesítő egyéneket átadhassa az illetékes katonai parancsnokságnak.

Újabb hadifogoly-rendeletek.

Lapunk mult számában felhívtuk már reá gazdaközönségünk figyelmét és most újból megismételjük, hogy akinek hadifogoly munkásokra van szüksége, mielőbb kérelmezze azok kiutalását az elsőfoku közigazgatási hatóságnál. A mezőgazdasági munkára még kiutalható hadifogolyok száma ugyanis nem nagy és a kérvények elintézése a hosszadalmas hivatalos eljárás miatt legalább 4—6 hétbe, sőt ennél hosszabb időbe is telik. A kérvény beadásával egyidejűleg kell befizetni a magánosok részére kért hadifogoly után egyenként 30 koronában, községek részére kért hadifogoly után pedig egyenként 20 koronában megszabott óvadékot, amit a katonai kincstár a hadifogoly bevonása után visszatérít s csak igazolt rossz bánásmód vagy a gazda mulasztása folytán bekövetkezett szökés esetén vonnak le aránylagos részt belőle.

Mindenesetre nagy könnyebbséget jelentene a gazdaközönségre nézve, ha a hadifogolyok ellátására, elszállásolására, őrzetére és egészségügyi ellenőrzésére vonatkozó, országosan egységes és már régóta kilátásba helyezett szabályzat végre közzétételnek s így mindenki hitelesen értesülhetne a hadifogolyok gazdasági munkára való alkalmazásának kötelező feltételeiről. E tekintetben ugyanis, mint a hozzánk özönével érkező levelekből látjuk, még mindig a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik s például a legellenőrzéses gyakorlat fejlődött ki a hadifogolyok után vagy a hadifogolyoknak járó pénzbeli szolgáltatások tekintetében. Egyes községek őrzési díj- és orvosi ellenőrzés címén nagyon szélső végletek közt mozgó összegeket rónak ki a gazdáknak s néhol heti pénzdíjat kötnek ki külön a hadifogolyok részére, másutt pedig eltiltják a pénzzadományokat. Olyan esetről is van tudomásunk, hogy egyik község a hadifogolyok után a gazdától beszédett járulékokat, valamint a mult évben a katonai kincstár által a gazdáknak kiutalt élelmezési térítványokat önkényesen a saját céljára foglalta le, másutt a hadifogolyok után a kisgazdától napibért követelnek stb. Ennek a zürzavaros és bizonytalan állapotnak leg-

egyszerűbben az általunk régóta sürgetett egységes szabályzat kiadásával lehetne véget vetni, amit a földművelésügyi miniszter biztató ígéretei folytán mielőbb remélünk. Ebben a rendeletben mindenestre véglegesen szabályozni kell az elszállásolás kérdését is, amire nézve már lapunk mult számában részletesen kifejtettük álláspontunkat.

Egyelőre a várt egységes hadifogolyrendelet helyett két kisebb jelentőségű új hadifogolyrendeletet adott ki a belügyminiszter. Az egyik, amely multévi 152,353. B. M. szám alatt valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intéztetett, a hadifogoly munkások használhatatlanná vált ruhadarabjainak beszolgáltatásáról intézkedik.

A pozsonyi cs. és kir. katonai parancsnokság rendelkezése szerint ugyanis a hadifogolytáborok kívül alkalmazott hadifogoly munkások használhatatlanná vált ruhadarabjainak kicsérlésénél a már hasznavehetetlen lábbelieket, ruha- és fehérműveket a kért pótlás beérkezése után, ugyanabban a csomagolásban, annak a hadifogolytábornak kell visszaküldeni, ahonnan a pótlás érkezett. A fogolytáborok a munkaadókat erre minden egyes küldemény alkalmával figyelmeztetik, ezek azonban csak a legritkább esetekben tesznek eleget e kívánságnak.

Mivel a hadifogolytáborok műhelyei a hasznavehetetlen cikkekből házi használatra még alkalmas tárgyakat tudnak készíteni, ezzel lehetővé válik, hogy a fogolytáborok a munkára kiadott hadifogolyok számára mindinkább több, teljesen új cikket képesek megtakarítani. Ha pedig a hasznavehetetlen tárgyakat már nem lehet kijavítani, ezek mindazonáltal olyan hulladékmennyiséget képviselnek, amelyet a hadvezetőség más célokra felhasználhat. A belügyminiszter felhívja tehát a hadifogolyokat foglalkoztató munkaadókat, hogy a hasznavehetetlen ruha- és fehérműveket ne tekintsek értéktelen tárgyaknak és azokat ne dobják félre még akkor sem, ha csak hulladékról volna is szó, hanem az illetékes fogolytábornak, ahonnan a ruhapótlás érkezett, feltétlenül küldjék be. A szállítási költségekre nézve a munkaadók esetről-esetre lépjenek érintkezésbe a hadifogolytáborokkal.

A belügyminiszter másik körrendelete a hadifogoly munkásokkal való bánásmódra vonatkozik. Minthogy ugyanis a hadifogolyok a hadijog oltalma alatt állanak, amelynek legelemibb követelménye, hogy velük emberségesen bánjunk, bárminő tulajdonság, amely emberi méltóságukat a legesekélyebb mértékben is sérti, elnézni, illetőleg túrni nem szabad.

Ez okból elrendeli a belügyminiszter, hogy az elsőfoku rendőrhatalóságok hirdetmény útján is figyelmeztessék a közönséget, hogy a hadifogolyokkal szemben, bárhol is találkozzék azokkal, mindennemű sértő magatartástól tartózkodjék és ettől az ifjuságot is tartassa vissza. E rendelet áthágása szigorúan büntetendő.

Mivel pedig a cs. és kir. hadügyminiszter közlése szerint a munkára kiadott hadifogolyok és a lakosság közötti érintkezés némely helyen túllépte az erkölcs és a családi tüzhely tisztos-

sége által megszabott korlátokat, de viszont a távoli harctereken tüzhelyeik oltalmáért küzdő katonáink családi életének tisztaságát mindenképpen meg kell óvni, a magukról megfelekezett női családtagokat pedig a rendelkezésre álló társadalmi és hatósági eszközök alkalmazása mellett meg kell büntetni: a belügyminiszter elrendeli, hogy ebben az irányban az elsőfoku rendőrhatalóságok, ha kell, nyilvánosan is tájékoztassák a lakosságot, egyben pedig különös gondot fordítsanak arra, hogy a hadifogoly munkások munkájuk végeztével elkülönített helyiségekben tartózkodjanak, a lakosság pedig velük semmiféle bizalmasabb barátkozást ne kezdjen.

A zsir és szalonna határárszabása Budapesten.

Lapunk multévi december hó 4-iki 49. számában ismertettük a 4291. M. E. számú kormányrendeletet, amely lépcsőzetes csökkenéssel szabta meg hónapról-hónapra az olvasztott disznózsir, nyers disznózsir és nyers szalonna nagybani, e cikkek termelőjével való forgalomra érvényes határárát. Ez a kormányrendelet egyuttal felhatalmazta az egyes törvényhatóságokat arra, hogy a zsir, szalonna és sertészsir határárát a kormányrendeletben megszabott alapárak figyelembevételével a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló kiskereskedelmi forgalomra nézve is megállapíthassák.

Budapest székesfőváros tanácsa csak most élt a felhatalmazással s f. hó 16-tól kezdve a következő határárszabást léptette életbe:

I. *Elkészített szalonnafélék ára* a termelővel való forgalomban: 1 kg. füstölt, pörzsölt vagy paprikás szalonna 690 fillér, 1 kg. bármiféle néven nevezett csemege-szalonna 770 fillér.

II. *Disznózsir, hajt és nyers szalonna*, valamint az elkészített szalonnafélék ára a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban: 1 kg. olvasztott disznózsir 690 fillér, 1 kg. hajt és egyéb olvasztatlan nyers disznózsir 670 fillér, 1 kg. friss nyers szalonna 650 fillér, 1 kg. füstölt, pörzsölt vagy paprikás szalonna 750 fillér, 1 kg. bármiféle néven nevezett csemege-szalonna 870 fillér.

A nagy- (közvetítő) kereskedelemben követhető ár a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomra nézve fent megállapított árhatárokat meg nem haladhatja. E hirdetményben felsorolt fogyasztási cikkeket a megállapított legmagasabb áraknál drágábban árusítani nem szabad.

A termelővel való nagybani forgalomra nézve a fentemlített kormányrendelet értelmében f. hó 16-tól február hó 15-ig terjedőleg a következő határárszabás érvényes: 100 kg. olvasztott disznózsir 650 K., 100 kg. hajt és egyéb olvasztatlan nyers disznózsir 610 K., 100 kg. friss nyers szalonna 590 K. Ezek az árak e cikkek tiszta súlyára és a termelővel szemben való forgalomra vonatkoznak.

Újabb kiviteli és behozatali tilalmak.

A hivatalos lap. f. hó 19-iki számában megjelent 264. M. E. számú kormányrendelet az

**Tengericsutkából
takarmánydarát**

készít a **Lanz-féle őrlőgép.**

A különben eddig csak tüzelésre használt tengericsutka ezen géppel mint **kütünő takarmány** értékesíthető.

Ajánlattal szolgálnak:

HAHN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Öllői-ut 52/K.

Sürgőnycim: **CASE BUDAPEST**

CASE elsőrendű
amerikai

GŐZ-SZÁNTÓGÉPEK

KUKORICA-MORZSOLÓK

asztrák es. k. r. kormányval egyetértőleg kiviteli, illetve átviteli tilalom alá vonja f. hó 20-tól számítandó érvénnyel a következő cikkeket, ily értelemben egészítvén ki a megfelelő jegyzék II. csoportjának 15. pontját: Aszbeszt és aszbesztárúk (az aszbeszt-cementpala kivételével), grafit, grafitból való olvasztótégelyek cserepei is, kaolin, ázalagföld, chamotte, magnézit, agyars vagy ég tett magnézittégla, chamottetégla és egyéb tűzálló téglá vagy műszaki cikk.

Ezenkívül a kiviteli tilalom alá eső cikkeket jegyzékének II. csoportja 110. pontjában a „kén-sav” és „kénchlorid” szavak közé a következő szöveg szurandó be: „továbbá minden kénvegyület és az összes kén-savas, kén-savas és alkén-savas sók”.

Egyidejűleg közli a hivatalos lap f. hó 19-iki száma a 265. M. E. számú kormányrendeletet. E rendelet a már fennálló behozatali tilalmakat, amelyekkel az Ausztria-Magyarországgal hadállapotban levő államoktól vagy azok gyarmataitól és védőterületeiről származó egyes áruk behozatala és átvitele megtiltatott, az asztrák es. k. r. kormányval egyetértve kiterjeszti a következő árukra:

A vámtarifa száma:	Az áru megnevezése:
8	sáfrány
12	narancs
14	datolya
15	ananász
40	szarvasgomba
132. b.	kápri
394. a. 2. (és b. 2)	kötéblák márványból és alabástromból.

Ez a rendelet is f. hó 20-án lépett hatályba.

Egy kis ellenmondás.

A fenti tilalommal, amely f. hó 20-ától kezdve szigorú büntetés terhe alatt kizárja az olasz narancsot a szerződéses vámterületről, nagyon is ellentétben van a Magyar Bank és Kereskedelmi R-T-nak az a valamennyi lapban közzétett híradása, hogy „folyó hó 20-án reggel 8 órakor a budapesti dunaparti teherpályaudvar X. számú raktárában nyilvános aukciót tart, amely alkalommal hateraz láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra”.

Még ha meg is engedjük, hogy ez a hateraz láda még nem esett a január 19-iki tilalom alá, azt nyilván a Magyar Bank és Kereskedelmi R-T. sem fogja állithatni, hogy tartalmuk nem ellenséges földön termelt s hogy megvásárlásuk nem a hitszegő olaszt gazdagítja. Akármilyen kerülő uton jutott ez és megelőzőleg több más narancsszállítmány a Magyar Bank birtokába, végeredményben mind csak onnan eredhet, ahol a narancs, a citrom és a legalábbvaló hitszegés virul. S vajjon igazán olyan nélkülözhetetlen, olyan elsőrendű szükségleti cikkről volna szó, amely nélkül a magyar közönség el nem tud lenni s amelyet még ellenségeinktől, még valótunk romlása árán is meg kell szereznünk? Ugy hisszük, hogy narancs és citrom nélkül nagyon jól megélhetünk s a magyar közönségben van annyi gazdasági belátás és hazafias ontudat, hogy erről a könnyen nélkülözhető csmezérgől, erről a valóban nem életszükségletet jelentő fényűzési cikkről önként lemondjon.

A Magyar Bank vezérigazgatója a vonal felett, a lapok élén mindenféle javaslatokkal és tanácsokkal állott elő pénzünk értékének védelmére, de a Magyar Banknak a vonal alatt hirdett deligyümölcs-aukcióiról s ezeknek a felesleges behozataloknak valutarontó hatásáról nem tartotta szükségesnek megemlékezni. Önzetlenül megteesszük tehát Krausz Simon urnak azt a szívességet, hogy helyreépítjük ezt a feledékenységét s egyúttal a legnyomatékosabban adunk kifejezést annak a felfogásunknak, hogy Magyarország népe a magunk gyümölcsterméséből is bőven fedezheti szükségletét, semmi szükségünk sincs tehát a hitszegő Olaszország narancsának és citromjának becsempészésére.

A háboru és a cukorrépa-termelés.

A háborukozta munkáshiány a legválságosabb helyzetbe sodorta a cukorrépa-termelést. Cukorra azonban föltétlen szükség van. Az világláik a kereskedelmi miniszter intézkedéséből, mert sürgős szükségét látta annak, hogy a termelt cukorrépa elvonja a gazdaságtól s rendeleteileg kötelezze a gazdát a termelt répanak a cukorgyártás céljaira való átadására. Felette szükséges tehát, hogy a termelés lehetőségével s különösen annak előállítási költségeivel foglalkozzunk.

Az elmúlt év tavaszán, amikor a répa vetése már körmünkre égett, egy bizottság delegáltott a gyár és termelő közötti viszony rendezésére. E bizottság azonban csak arra szorított, hogy a helyi viszonyokhoz képest megállapítsa a termelendő holdak számát; míg a répaszerződések egyéb pontjait, amelyek békeidőben az akkori viszonyoknak megfelelően köttettek, érintetlenül hagyták. Amde egészen más eljárást tapasztaltunk a gazdát érintő egyéb kötéseknel. Ha pl. a gazda valamely gyártól árut vásárolt a háboru megelőző időben kötés mellett, a gyár bezzeg felemelte a cikk árát a háboru kitörése óta s a gyárak korántsem köteleztettek az árak leszállítására. Így történt ez a mütrágya kötésénél. A gazda leköttötte mütrágyaszükségletét s ma mégis, a kötés dacára, majdnem háromszoros árban fizeti a mütrágyát. Ugyanígy vagyunk az erőtakaromány és sok más kötéssel. Csodálatos kivétel képezett a répa-termelésre vonatkozó kötés: a gazdát kötelezték a háboru előtti időben kikötött árak melletti termelésre. Ha kezünkbe vesszük a ceruzát és számítgatunk, jogosan felkiálthatunk: Hol itt az igazság? Hol van itt az annyira szemünkre vetett gazdák érdekvédelme?

Mint egyike a legrégibb esallóközi répa-termelőknél, közelről ismerem a cukorrépa-termelés szerződési feltételeit s állithatom, hogy azok békeidőben is a gazda romlására vezettek. Ha ahhoz értő gazda megfontolva átolvassa ezeknek a szerződéseknek feltételeit, láthatja, hogy az ott tündöklő szinleges kamatmentes előleg kivül részére más jog biztosítva nincsen; de azt is tudja minden komoly gazda, hogy ezzel sem biztosított magának semmi előnyt, mert ezen szinleges kamatmentes előleg az ő rovására és a gyár előnyére a répa ára után békeidőben

80—100% hasznot, az elmúlt évben pedig 200 százalék hasznot eredményezett. Ismerék — sajnos — számos gazdatársat, akit ezen kamatmentes előleg tönkelt; de nem ismerék répa-termelőt, aki a kamatmentes előlegből vagyonsodott volna.

Az elmúlt időkben, amikor 150—2 K. napi munkabér mellett mütrágyát 30—40 filléért, egy pár lovat 5—600, egy pár ökröt 8—900 koronáért vettünk, szemet hunytunk azon, hogy a répa-termelés nem jövedelmez. A földek egy részét kapálni kellett, azt megkövetelte a vetőforgó s mivel a burgonyát 100 kg.-ként 3 K.-ért, a tengerit 13—14 K.-ért lehetett értékesíteni: a gazda a répa-termelést választotta. De egészen másképpen alakul — sajnos — a gazda helyzete a répa-termeléssel szemben a háboru szülte nehézségek következtében.

Felállítom saját répa-termeléseim tapasztalatai után a viszonyt a répa és más kapásnövény termelése között. Az elmúlt évben termeltem egyik gazdaságomban körülbelül 150 m. hold cukorrépa a következő költséggel és eredménynyel:

1. Kiadás.

Egy m. hold cukorrépa termelésére holdankénti haszonbér	38 K.
Gőzekedés, szén, víz s egyéb költségekkel	34 „
Istállótrágyafelhasználás	28 „
200 kg. mütrágya	20 „
Vetőmag	9 „
Árkolás, bogárszedés, permetezés	12 „
Bemunkálásért igaerők	12 „
Kapálásért gépek segítségével	40 „
Fejtrágyákért	22 „
Kiszedés	40 „
Elszállítása 160 q á 20 fillér	32 „
Bevagonozás stb.	8 „
Összesen	295 K.

2. Eredmény.

Termeltem 160 q bruttó répa, melyből a cukorgyár az általa kikötött feltételekből kifolyólag körülbelül 20%-ot elvisz levonások címén, marad fizetendő súly:

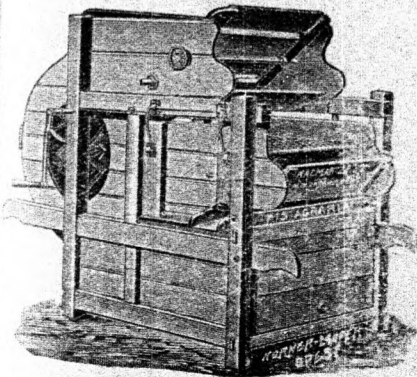
128 q á 222 K.	284 K.
levonva a 32 q utáni vasúti fuvar stb. címeken eszközölt további levonásokat, körülbelül	35 „
Marad	249 K.

Ime előáll az a hihetetlennek látszó eredmény, hogy kedvező termés, 160 q mellett holdanként 46 K., 150 m. hold után pedig 6900 K. a veszteségem, melylyel szemben áll az előleg kamatmentessége legjobb esetben holdanként 10 K.-val.

Termeltem egy másik gazdaságomban, mely szerencsémre nem volt a cukorgyárnak kamatmentes előlegü répaszerződéssel lekötvé, 50 m. hold burgonyát a következő eredménynyel:

1. Kiadás.

Holdankénti haszonbér ugyancsak	38 K.
Tarlóbuktatás és szántás	10 „
Istállótrágya felhasználása	30 „
200 kg. mütrágya	20 „
Vetőmag 1000 kg. á 8 fillér	80 „
Egyszeri kézikapálás	12 „
Gépekkel töltötve	5 „
Kiszédése	22 „
Szállítása 75 q á 20 fillér	15 „
Kiadás összege	292 K.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek.

Európszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták” és „Herkules” tengerimorzsolók

Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és Társa, Hódmezővásárhely
különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde.

2. *Eredmény.*

Termeltem 75 q-t; a levonások után fizetendő súly maradt 70 q a 10 koronával értékesítve 700 korona, maradt tehát holdankénti haszon 468 korona. Ha számba vesszük továbbá még a különbözetet a kiszarolt répa föld és a burgonyaföld utáni buzatermés eredménye között, láthatjuk, mily hátránnyal jár a gazdára a répatermelés a jelenlegi viszonyok között.

Ha behatóan akarunk foglalkozni a répatermelés lehetőségével, elsősorban tisztába kell jutnunk azzal, vajjon milyen körülmények és feltételek mellett termelhetjük. Felállítom a példát, hogy mily költségekkel járhat a jövő évi répatermelés holdanként s kérem gazdatársaimat, sziveskedjenek számításomhoz hozzájárulni.

Ezidőszert csakis hadifogolymunkásokkal dolgozhatunk. Tekintve a mostani nagy drágaságot s figyelembe véve az ünnep- és esőnapokat, meg egyéb költségeket, egy egy munkásra napi 4 K. 50 fillért számíthatunk. Mint-hogy továbbá a munka teljesítménye nagyban elüt a magyar munkásától, 15-20%-kal több munkanapot is kell számításba vennünk. Mindezek figyelembe vételével így állíthatók fel a költségek:

A répa első kapálásához gépek segítségével számításba veendő holdanként négy munkás a 4:10 K.	18 K.
Egyelése és kapálása 12 munkás a 4:50 K.	54 "
Harmadszori kapálása 8 munkás a 4:30 K.	38 "
Árkolása, permetezése stb.	15 "
Haszonbér	38 "
Gőzekelés, szén, víz és költségek	44 "
Istállótrágya felhasználása	35 "
200 kg. műtrágya és 80 kg. fejtrágya	48 "
Igaerő bemunkálásáért	14 "
Kiszedésért	50 "
Szállítása 125 q a 40 fillér	50 "
Összesen tehát	400 K.-ra

tehetők a holdankénti költségek.

A termés 5 évi átlagát véve, legjobb esetben 130 q-ra számíthatunk holdanként. Ebből körülbelül 20%-ot levonások címén elvisz a gyár, marad fizetendő súly 104 q; s így világosabb a napnál, hogy a répa előállításának költsége 4 koronában van a gazdának. Ha továbbá a H.-T. megbizottja 100 kg. termény közvetítéséért 1 koronát kap, akkor azt hiszem jogos és méltányos, hogy a gazda 100 kg. répatermelésért 50 fillért számíthasson haszon címén, minél fogva a répa minimális ára 4 K. 50 fillér lehet. Szerény nézetem szerint tehát a létező répakötéseket, éppugy, mint a létező műtrágya, korpa stb. kötésekét rendeltetileg kellene megszüntetni s a répa árát az egész országra egyöntetűen 4:50-5 koronában megállapítani. A több évre szóló répakötések pedig törvény által szigorúan megüldandók, mert ezekkel huzzák a cukorgyárak a gazda nyakára a hurkot. Az előlegek nyújtását szintén rendeltetileg kellene egyöntetűen szabályozni oly módon, hogy azt az eddigi előlegek keretein belül egy vagy több megjelölendő pénzügyi intézet finanszírozná a cukorgyárak terhére; az előleg elsősorban a leszállított répa-árból volna fedezendő.

Ha a cukorgyárak, a tűz- és jégbiztosító

társaságok s hasonló szervezetek tudtak a gazdák-
kal szemben rayonizásokat s kartellárakat egyöntetűen fenntartani: akkor annak sem lehet semmi sem utjában, hogy a gazdaközönség érdekei ne legyenek megóvhatók a cukorgyárak-
kal szemben.

*Pla-Fakó, Pozsony m., 1916. január 12-én.
Fleischmann Dávid.*

A Szeszértékesítő és a mezőgazdasági szesztermelők.

F. hó 4-én tartotta a Magyar Szeszértékesítő R.-T. közgyűlését, melyen a szesztermelők igen szép számmal megjelentek. A napirend második pontjának, az 1914-15. évi termelési időszakról szóló jelentésnek tárgyalásánál vita fejlődött ki, mely az eredeti tárgytól esakhamar mellékvágányra terelődött, amelyről azután minden öröklődés és igyekvés ellenére sem tudott teljesen a tárgyhöz visszatérni és mert a gyűlés hangulata végre igen emelkedettnek volt mondható s a gyűlés már ugysem látszott rendszeren befejezhetőnek, leghelyesebb volt azt elhalasztani.

A mezőgazdasági szesztermelők a Szeszértékesítő ármegállapító bizottságának működését kifogásolják, amennyiben a multévi termelési időszakra megállapított 83.75 korona hektoliterenkénti átlagárát sérelmesnek mondják magukra nézve, nem azért, mintha ez az ár nem volna eléggé tekintélyes és nem lehetne vele megelégedve az a Szesztermelő, aki bizony sokszor ezen ár felével is meg volt elégedve, hanem azért, mert most már második éve, hogy a szeszértékesítő tagjainak mindig kisebb árral kellett megelégedniük, mint amilyet kaptak azok a termelők, akik a Szeszértékesítőtől távol tartották magukat. Különösen ezidén ezek a termelők körülbelül 22 koronával magasabb hektoliterenkénti átlagárat értek el a Szeszértékesítő átlagárával szemben, ami például egy 1000 hl. kontingenst kifőzött szeszgyárra nézve 22,000 korona jövedelemtöbbletet jelent és így minden egyes termelőre nézve egy kis vagyon elvesztéséről van szó és kutatják, hol van ennek az oka, miben rejlik itt a hiba. Még nem tudják. Sejtik, hogy a multévi termelési időszakról fennmaradt készletek körül lebzsel a baj és minden uton-módon meg akarták tudni a Szeszértékesítő elnökségétől, igazgatóságától, milyen szeszmenyiség állott 1915. évi szeptember hó 1-én rendelkezésére és ezen szesz készlettel mi történt, eladták-e, kinek és mily áron; de ezek az urak különféle kijelentései nem voltak képesek a dolgot tisztázni, még kevésbé a termelők aggályait eloszlatni.

Az egyik ur kijelentette, hogy készlet nincs, a másik csak csekély 139,000 hl.-ról tett említést, a harmadik azt mondta, hogy ezen készlet eladása a Szeszértékesítő által folyik és a mezőgazdasági termelők egyformán fognak az árában részesülni a finomítókkal és az ipari szesztermelőkkel és végre olyan igazgatósági tag is akadt, aki kerekén visszautasította a mezőgazdasági termelők azon kívánságát, hogy a készletek eladása folytán alakuló árakban ők is részesül-

jenek, mert a készletek a finomítókéi és a mezőgazdasági termelőknek ezekhez semmi közük. Érthető a zavar, érthető az elkeseredés, ami ily gondolatmenetre kitört.

Hogy a négyféle nézet közt melyik az igazi, a helyes, azt így nehéz volna meghatározni. Tény, hogy némely termelő tévesen fogta fel a Szeszértékesítő működését, amidőn azt kívánta, hogy a multévi ármegállapításnál tekintetbe jöjjön az év végén fennmaradt szesz készlet, mely 150 koronás maximális áron szintén értékelendő, ami — ha 139,000 hl. készlet van —, kerekén 9 millió koronát tenne ki s a hektoliterenkénti átlagárát körülbelül 15 K.-val emelné. Ezen nézetet nem tartom helyesnek, mert a Szeszértékesítő nem olyan vállalat, amely készletleltárral bír és így leltározna és számadásba venné a kampány végén a készleteket is. A Szeszértékesítőnek nincs szesze soha, csak közvetíti az eladást és így nem lehet, nem szabad készletekkel számolnia. A szesz ezen vállalatnál csak az eladási áron jut kifejezésre és természetben csak átfutó tétel. Így egészen helyes az a kijelentés, hogy a Szeszértékesítőnek készlete nem, de van a finomítóknak, ami lényegileg teljesen mindegy, mert a finomítóknak vagy szabadraktárnak nem szabad a Szeszértékesítőnek megkerülésével tudni a szesz készletéről; ami magával hozná, hogy azt a szesz készletet ugys a Szeszértékesítő fogja eladni, vagy talán már el is adta és természetesen a multévi szeszre vonatkozó 150 koronás maximális áron és így az üzlet rendben folyik, mert ezen készlet ártöbblete emelni fogja az idei időszak átlagárát, minnek következtében a mezőgazdasági termelők megkapják az idén azt, amit tavaly meg nem kaphattak, mert akkor a zárlatkor ez a szesz még nem volt eladva, a Szeszértékesítő pedig csak már tényleg eladott szeszt vehet tekintetbe az átlagár megállapításánál.

Rendben volna! De miért bonyolítja a Szeszértékesítő és az ármegállapító bizottság ez esetet azáltal, hogy kimondja jelentésében, hogy a 83.75 K.-ás átlagár vonatkozik az aug. 31-ig elszállított és az 1914/15. évi termelésből aug. 31-én teli időben elszállítandó szeszmenyiségre. Ez érthetetlen. Az el nem szállított, tehát el nem adott szeszhez a Szeszértékesítőnek, az ármegállapító bizottságnak semmi köze mindaddig, ameddig ez a szesz eladás következtében a Szeszértékesítő könyveim át nem szárad. Avval nem azt mondom, hogy számon ne tartsa, ki mennyit tartozik még szállítani; mert a fad talán olyan termelő is, aki nagyértékű készletét inkább kéz alatt közvetlenül szeretné eladni, semhogy ezt a közösség oltárán az átlagár emelése céljából a Szeszértékesítőnek átadná.

Ha már most a Szeszértékesítő az üzletmenet e természetes útjáról letérve az ármegállapításnál kiterjeszkedett azokra a készletekre is, melyek az 1914/15. évadrol származtak és eladatlanul bárhol fekdtek, akkor azoknak az árát másképp felvenni, mint az ezen szeszre vonatkozó 150 koronás maximális árral, egy nagy tévedés és a mezőgazdasági termelőkre igenis sérelmes eljárás, ha ezen készletek mind a 83.75 K.-ás

Legjobb minőségű Kéveköttőmanillazsineget

ajánl

**A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V. kerület, Vilmos-császár-út 32. szám.**

átlagáron a finomítóknak átengedettek, esetleg áron eladtak és számláztattak.

Egészen másképp fest a dolog, ha feltesszük, hogy a Szeszértékesítő belekombinálta az 1914/15. évad végén a még el nem adott, de meglévő készleteket 150 K.-ás árral és ennek ellenére sem jött a magasabb átlagár, mint a 8375 K. Ebben az esetben persze csak szerencsétlen üzletről lehetne beszélni, amelynek oka a nagy előeladási sebességben rejlene, de a háboru konstellációjában nagyarázatú találná, mert tényleg nem volt szükség az 1914/15. év elején, a háboru kitörésekor 200.000 hl.-nél nagyobb szeszmenyegységgel rendelkezve az új évadba lépni.

Más panaszok a mezőgazdasági szesztermelőknek, úgy hiszem, nincsenek és azt hiszem, hogy az általuk megválasztott 10-tagu bizottság az ügyet megvizsgálva, abban a kellemes helyzetben lesz, hogy a mezőgazdasági szesztermelőket nemcsak megnyugtassa, de ki is elégíti.

(Poroszká)

Gerdénich Alajos
Jószágfelügyelő.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	101
Bzról-másról	101
A háboru és a cukorrépatermelés	105
A Szeszértékesítő és a mezőgazdasági szesztermelők	106
Vegyések	107
Háborus kitüntetések. — Lapunk terjedelmének megszorítása. — Új gazdasági egyesületi titkár. — Méhészek közgyűlése. — A somogyi hitelszövetkezetek gyűlése. — Tenyészszövetségek. — A földművelésügyi minisztérium naptára. — A budapesti vásárokról. — Országos állatvásárok	108
Árveskedélem, tizede	110
Szerkesztői Híretek	111

Háborus kitüntetések.

A hivatalos lap folyó hó 19-iki száma több száz állami tisztviselő királyi kitüntetéséről adott hírt, akiket a háborus állapot folyamán kifejtett rendkívüli szolgálataikért jutalmaz a legfelsőbb elismerés. Valamennyi minisztériumnak mind-az államtitkárai, akik legutóbb nem nevezettek ki v. belső titkos tanácsosokká, a Lipótrénd középkeresztjét kapták, az államvasutak elnökgazdája, Tolnay Kornél államtitkári címmel, Follert Károly posta- és táviró-vezérigazgató a Szent István-rend kiskeresztjével tüntetett ki s kitüntetésben részesültek valamennyi minisztérium mindamaz ügyosztályainak tisztviselői, akik a háborus intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységet fejtettek ki, továbbá a Máv., a budapesti államrendőrség, a határrendőrség, a posta és egyes közlekedési vállalatok vezető tisztviselői.

A földművelésügyi minisztérium kebelében elrendelte Öfelsége, hogy eredményes munkásságukért Rakovszky György dr. és Lónyay Ferenc dr. földművelésügyi miniszteri tanácsosoknak, valamint Berzevitz Zsigmond gazd. felügyelőnek elismerése tudtul adassék, Dubravszky Róbert, Péchy József, Szomjas Lajos dr., Serbán János és Téglás Károly miniszteri tanácsosok-

nak a Lipótrénd lovagkeresztjét, Podmaniczky Gyula báró és Lovas Sándor miniszteri osztálytanácsosoknak a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, Koós Jenő miniszteri osztálytanácsosnak, Laphay Béla és Jeszenszky Károly báró miniszteri osztálytanácsosoknak, Ivády Béla és Reusz Andor dr. miniszteri titkároknak, Kozma István és Kaán Károly főerdőtanácsosoknak a harmadosztályú vaskorona rendet, Várady László dr., Gerentsér Jenő dr. és Rónay László miniszteri segédtitkároknak, Szántó Mihály erdőtanácsosnak, Hreblay Emil, Beke Imre, Békessy Jenő és Pilyás Géza gazdasági felügyelőknak a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, Balácsi Ferenc dr. és Péchy Tibor dr. min. fogalmazóknak, Papp László erdőmérnöknek, Góczy Imre dr., Vadas Zoltán dr., Sorbán Sándor dr., Tóth Zoltán dr. és Tiszti Lajos dr. miniszteri segéd-fogalmazóknak, Petricsek Adolf erdőmérnöknek, Fritye Valér dr. és Tichy Gyula gazd. felügyelőknak, Blichardt József és Bachmann Ottó segéd-mérnököknek a koronás arany érdemkeresztet, Bartók Géza mezőgazdasági statisztikai felügyelőnek a királyi tanácsosi címet díjmentesen s végül Rziha Artur állategészségügyi főfelügyelőnek és törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta Ö Felsége.

Miniszteri tanácsosok lettek Góger László dr., Ferdinándy Bertalan dr. és Radisics István miniszteri osztálytanácsosok; miniszteri osztálytanácsos Nádasy Gergely dr. miniszteri titkár; Mayer Károly dr., Gally Kálmán dr. és Vuk Alajos dr. miniszteri segédtitkároknak a miniszteri titkári, Törfi Béla erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi, Bakonyi Pál gazdasági intézőnek pedig az Országos Munkáspénztár tiszti létszámában, a miniszteri titkári címet adományozta a király.

A kitüntetett tisztviselők odaadó és valóban megfeszített hivatali tevékenységének közvetlen tanúi és méltányolói vagyunk másfél évnél hosszabb idő óta s valóban örömmel üdvözljük mindannyiukat, amidőn érdemeiket a legfelsőbb elismerés koszorúzza. Aminthogy örömmel és a hiven teljesített kötelesség méltányoló elismerésével fog tudomást szerezni e jól kiérdemelt kitüntésekről egész gazdaközösségünk is, amely háborus mezőgazdasági közigazgatásunk központi irányítóinak munkáját gyakran vette ugyan tárgyilagos bírálat alá, de mindig készséggel ismerte el az ügybuzgalmat, a jóakaratot s az elért sikereket. Nem vonunk le a többi kitüntetett férfi érdemeiből, ha külön is kiemeljük azt az odaadó és szinte emberfeletti munkásságot, amit a háboru folyamán Serbán János, Szomjas Lajos, Dubravszky Róbert, Ferdinándy Bertalan, Góger László, Ivády Béla, Reusz Andor, Mayer Károly, Gally Kálmán, Vuk Alajos és ügybuzgó munkatársaik egész sora a mezőgazdasági érdekében kifejtettek s amelyben Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter, Otlík Iván, Kazy József báró és Bartók József dr. államtitkárok fáradhatatlan tevékenysége hathatós, megértő támogatásra, a sikert biztosító kiegészítésre talált.

A többi tárcák kitüntetettjei sorából még csak Vargha Gyula dr. és Madarassy Gábor államtitkárok, valamint Szűry János dr., Hollán Sándor, Emich Gusztáv dr. és Szladits Károly dr. miniszteri tanácsosok neveit említjük fel, mint

akiknek munkásságát gazdaközösségünk is közelebbről ismeri és méltányolja s akik mellett kijut az elismerésből közigazgatásunk és közlekedésügyünk számos érdemes és jeles munkásának, a polgári háborus munka egész kötelességtudó és fáradhatatlan vezérkarának is.

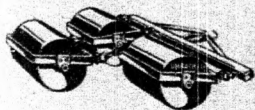
Lapunk terjedelmét egyelőre — a papiroshiány és a nyomdai személyzet létszámának hatvan százalékos csökkenése folytán — kénytelenek vagyunk jelentékenyen korlátozni. Ezekre az általunk elháríthatatlan s a háborus állapot előidézte, egyébként a társadalmi és gazdasági élet minden terén egyaránt mutakozó nehézségekre való utalással lapunk olvasóközösségének szives elnézését kérjük, ha lapunk tartalmát mindaddig, míg az említett műszaki nehézségeket leküzdünk nem sikerül, a szokottnál valamivel szűkebbre leszünk kénytelenek szabni s ha átmonetileg csakis a legidősebb cikke közlésére szorítkozunk. Igyekezni fogunk lapunk tartalmát a megszorított terjedelem mellett is minél változatosabbá tenni, lapunk mindama barátait pedig, akik értékes közleményeikkel eddig szivesek voltak bennünket felkeresni, némi türelemre kérjük mindaddig, míg küldeményeiknek sorát kerithetjük. Minden időszerű cikk vagy gazdasági levelet természetesen a legnagyobb örömmel fogadunk ezután is, azonban a fogalmazás tekintetében lehető rövidsége kell felkérnünk lapunk valamennyi munkatársát.

Uj gazdasági egyesületi titkár. A Krassószörényvármegyei Gazdasági Egyesület volt titkára Póka József, érdemes munkásság után nyugalomba vonult. A Krassószörényvármegyei Gazdasági Egyesület a megüresedett ügyvezető-titkári állásra Mátyócsy-Dietz Sándor dr.-t hívta meg, aki ez állását f. évi január hó 1-én foglalta el.

Méhészek közgyűlése. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület Szilassy Zoltán ügyvezető-alelnök vezetése mellett rendes évi közgyűlést tartott a Közteleken. Az elnök megnyitójában megemlékezett a méhtenyésztés háborus nehézségeiről, amelyeknek leküzdéséből a magyar méhésztársadalom és a földművelésügyi kormány egyaránt kivette a részét. A földművelésügyi miniszter a lábbadozó katoná-otthonokban méhészeti tanfolyamokat tartatott. Itt már is több, mint kétezer katona kapott oktatást a méhészetben, aminek nagy jelentősége van, mert az állam gondoskodik ugyan a rokkantak ellátásáról, de a csökkent munkaerőt még mindig értékesíteni kell és erre igen alkalmas a méhészet. Az elnöki megnyitó melegen emlékezett meg az egyesület elhunyt alelnökeiről, Sötér Kálmánról, akinek emlékeztét a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg. Az igazgató-választmány jelentése beszámolt az egyesület múltévi munkásságáról, amelyben különös figyelmet érdemel a magyar méz védelmére kifejtett tervszerű munkásság, a méhnemesítés és a méz értékesítése körül kifejtett eredményes tevékenység. A zárószómadások s az ideai költségvetés megállapítása után

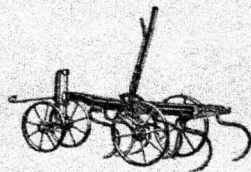
Ekék, kultivátorok, boronák, hengerek, vetőgépek.

Elsőrendű szerkezet és kivitel, teljesítmény, üzembiztonság és könnyen kezelhetőség, 43 éves tapasztalat.

UMRATH és TÁRSA

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 60. sz.

Gyártunk: lokomobilokat, utimozdonyokat, gőzcséplőgépeket, szalmasajtókat, szalmakazalozókat, járgányokat, cséplő- és tisztítógépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajtókat, szivattyukat.

Gazdagon illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen.

alelnökké megválasztott *Koppély Géza*, az igazgató-választmányba pedig új tagok gyanánt *Gasco Ferenc*, *Ignác Sándor*, *Papp-Ragány István* és *Reichenbach Béla* választották meg. *Koppély Géza* figyelmezteti a közgyűlést, hogy jöelvéte tétessenek intézkedések a méhek etetéséhez szükséges denaturált cukor engedélyezésére, mert a szállítási nehézségek miatt könnyen fennakadások támadhatnak. *Szilassy Zoltán* elnök bejelenti, hogy erre vonatkozólag a kellő lépések már megtörténtek. *Gulácsy Győző* indítványa nyomán a közgyűlés behatóan foglalkozott a méhlegelők javításának, valamint a méhészeti szakoktatás behatóbbá tételének kérdésével. Több hozzászólás után elhatározták, hogy a felvetett eszméket az igazgató-választmány a földművelésügyi és a kultuskormányzatnak figyelmébe fogja ajánlani. A közgyűlés jegyzőkönyvben mond köszönetet a földművelésügyi miniszternek a méhészet támogatásáért. A közgyűlés után a tagok az egyesület mézértékesítő vezérképviselőjének üzemét szemléltek meg testületileg.

A somogyi hitelszövetkezetek közgyűlése. A *Somogyi Hitelszövetkezetek Szövetsége* Kaposvárott tartotta meg közgyűlését *Makfalvay Géza* főispán szövetkezeti elnök vezetése alatt. A gyűlésen a Magyar Gazdászövetséget és a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségét *Meskó Pál* képviselte és nagy számmal jöttek össze a megyei hitelszövetkezetek vezetői. Külön levélben mentette ki magát a gyűlésről elfoglaltsága miatt *Korányi Frigyes* báró. Az elnök megnyitójában *Janits* Endre szövetségi titkár terjesztette elő a szövetség beszámoló jelentését, a számvizsgáló-bizottság jelentését és az évi költségvetést. A közgyűlés ezután elnökké egyhangulag újból *Makfalvay Géza*t választotta meg, míg az alelnöki állást egyelőre nem töltötték be. Megválasztották az intéző-bizottság 19 s a számvizsgáló-bizottság 4 tagját. Majd felolvasták a 3000 koronás *Pallavicini Ede* öröf alapítvány alapító-levelét, mely szerint annak kamatait a csurgói tanítóképzőintézet negyedéves hallgatói közül azok élvezik, akik a legsikerültebb szövetkezeti dolgozatot készítik. *Janits* Endre nagy érdeklődés mellett jelentette be, hogy tervbe vették a rokkant katonáknak szövetkezeti tisztviselőkké való kiképzését s e célra már költségfedezetről is történt gondoskodás. *Keresztes József* tótszentpáli plébános a plébániájához tartozó földművelők által alakított földbérlo-szövetkezetéről tartott érdekes előadást. *Meskó Pál* válaszában hivatkozott arra, hogy a Magyar Gazdászövetségnek már régi programja a szövetkezeti földbérlet. Az eddigi tapasztalatok alapján a földbérlet egészen nyugodtan adhatják a birtokukat földbérlo-szövetkezetek kezelésébe, különösen, ha hitelszövetkezet áll a hátuk mögött, miután így minden kockázat ki van zárva. Ezután *Kovács Pál*, a csurgói tanítóképzőintézet skatánára tartott előadást a gyümölcsstermelésről.

Tenyészszüszovásárok. Szombathelyen minden hó első keddi hetivásárján tenyészszüszovásár lesz, amelyen 2 hónapostól fölfelé egészen 3 évesig, különféle koru üszök árúsítatnak. A tenyészszüszök védelme céljából kiadott rendeletek eredményes végrehajtása következtében Vas vármegye területén tenyészszüszofelesleg van, amelyo-

ket tulajdonosaik, főleg helyszüke miatt, értékesíteni szándékoznak. A megvásárolt tenyészszüszöknek Vas vármegyébe vasuton való elszállításához az alispáni engedély azonnal ki fog adni. Más vármegye területére tenyészszüszök elszállításához az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség előzetes bizonyítványa alapján szintén kiadatik azonnal a szállítási engedély.

A földművelésügyi minisztérium naptárai. A m. kir. gazdasági felügyelőségek, a szőlészeti és borászati felügyelőségek és a gazdasági tudósítók 1916. évi előjegyzési naptárait a mezőgazdasági statisztikai szolgálat határidő-beosztásának figyelemmel kísérése végett ez évben is kiadta a földművelésügyi kormány. Az ügyesen összeállított naptárak nagyon jó szolgálatot tesznek hazai mezőgazdasági statisztikánk érdekében.

Rézgálicujsora. *Garay Lajos* Gödöllőről azt írja, hogy 1 q rézgálicért egyik budapesti cég 800 K.-t kért tőle, de ugyanez a kereskedő maga bevallotta, hogy ebből a szállítmányból azelőtt 460 K.-val csináltak kötést. A nagy kereslet miatt a rézgálicereskedők az árakat tetszésük szerint állapítják meg s nagy nyereségük dacára is a gazda a napilapok nagy része szerint elsősorban az uzsorás.

A budapesti vásárok, nevezetesen az országos marha-, ló-, bőr-, nyersbőr- stb. vásárok, a heti állat-, élelmi és ipari-cikkárúvásárok, alkalmi vásárok, alkalmi kiállítások és árverések, végül a rendszeresített nyilvános árlejtések jegyzékét az 1916. évre közzétették. Ez a kimutatás megszerzhető a budapesti székesfővárosi vásárgazgatóságtól.

Országos állatvásárok

1916. évi január 27-től február 2-ig.

Jelmagyarázat: l = lóvásár; m = marhavásár; külön vasutállomás = zárójelbe tett helynév.

27. Galóc l. és m. Nyitra m. — Kiszucsánbely m. Trecsén m. — Marcaltó l. és m. Vezprém m. — Nagybicsese l. és m. Trecsén m. (Nagybicsese-Peredmér). — Podolin l. és m. Szepes m. — Torna l. és m. Abaujtona m. — Turc l. és m. Ugoasa m. (Halmi). — Ujfehértó l. és m. Szabolcs m. — Vasvár l. és m. Vas m. — Karánsebes l. 20-án, m. 26-27-én, Krassószörény m. — Verseő l. 27-29. m. 27-29-én, Temes m.
28. Breznóbánya l. és m. Zólyom m. — Jánoshida l. és m. Szolnok m. (Jánoshida-Boldogháza). — Mrosberkes m. Krassószörény m. (Soborsin). — Szamosnagyeresztő m. Szilágy m. (Szamosudvarhely). — Zám l. és m. Hunyad m.
29. Kúrpód l. és m. Szeben m. (Szentágota). — Nyekemező l. és m. Nagyküküllő m. (Medgyes). — Opécska l. és m. Arad m. — Szentés l. 29-30. m. 29-30-án, Csongrád m.
30. Gyöngyös l. és m. Heves m. — Kunhegyes l. 30-31. m. 30-31-én, Szolnok m. — Pécs l. 30-31. m. 30-31. Baranya m. — Teke l. 30-31. Kolozs m.
31. Aranyosmarót l. és m. Bars m. — Balassagyarmat l. és m. Nógrád m. — Baranyavár l. és m. Baranya m. (Baranyavár-Pélmónostor). — Felka l. és m. Szepes m. (Póprád-Felka). — Felsőreg l. és m. Toina m. (Tamási-Majsamiklósvár). — Hajduböszörmény l. és m. Hajdu m. — Híbbe m. Liptó m. (Királylehotja). — Kapuvár l. és m. Sopron m. — Nagykanizsa l. és m. Zala m. — Nagykároly l. és m. Szatmár m. — Nagyszalán l. és m. Zólyom m. (Végles-Nagyszalán). — Putnok l. és m. Gömör m. — Zseliz l. és m. Bars m. — Aranyosgyéres l. 31-2. és m. 31-2-án Torda-aranyos m. — Barót l. 31-2. m. 31-2. Hárónszék m. (Agostonfalva). — Ditró l. 31-2. m. 31-2. Csik m. — Etéd l. 31-2. m. 30-31. — Udvarhely m. (Makfalva).

1. Katona m. 1-2. Kolozs m. (Kissármás). — Lele l. és m. Szepes m. (Késmárk). — Mador m. Pozsony m. (Mador-Nagysenkő). — Nagycsed l. és m. Szatmár m. — Szatmárnémeti l. és m. Szatmár m. — Sztrókó l. és m. Zemplén m. (Mezőlabore). — Ujgyház l. és m. Szeben m.
2. Prázmár l. és m. Brassó m. — Somkerék l. és m. Szolnokdoboka m. — Szászvárad l. 2-3. m. 2-3. Nagyküküllő m. (Balavásár-Segesvári). — Szentantalfalva l. és m. Zala m. (Zánka-Köveskál). — Vésztó l. 2-3. m. 2-3. Békés m.

Mellékletünkhöz! Már 11 éve, hogy *Úr Rezső* budapesti sertésbizományi cég által összeállított sovány sertések armozatai tabelláját lapunk mellékletül hoztuk. Olvasóink ezáltal is könnyen áttekinthetik, miképp hullámozottak az árak az elmúlt évben. A hetenkénti árjegyzést úgy, mint eddig — soványsertésárak rovat alatt, szintén fenti cég jegyzésében is hoztuk.

Lapunk mai számához csatolt *Eggersi gipszárúító r.t.* prospektusára felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

NYILTER.

E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MEGJELENT:

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az ÖMGE. igazgatója a GEOSZ. titkára

szerekesztésében a

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1916. évi folyama.

A „Köztelek Zsebnaptár” huszoneketedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképpeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaptárt és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz, a „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára 4 kor.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK” kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Gazdáknak fontos!

890/959

A jövő évi

MANILA-KÉVEKÖTŐFONAL

szükséglet fedezése végett forduljon már most

BERGER TESTVÉREK céghez Budapest, V., Honvéd-u. 29.

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.
(1916. január hó.)

Város	Rendes havii csapadék 1/1-31.	Téyleges csapadék 1/1-19 milliméter	Csapadék napok száma 1/1-19.	Rendes havi hőmérséklet °C 1/1-19.	Téyleges havi hőmérséklet °C 1/1-19.	Hó és fagy
I. a	32	21	6	-2.2	1.3	A fagy országzszerre A felvidéken elég tekintélyes hó esett. A keleti tájakon kissé nagyobb volt.
b	32	16	5	-1.7	1.3	
c	32	17	6	-2.2	0.8	
d	33	21	6	-1.4	1.2	
II. a	32	29	6	-1.9	1.7	
b	32	15	5	-1.8	1.2	
c	32	15	5	-1.7	1.2	
d	35	14	5	-1.5	1.0	
e	37	16	6	-1.4	1.5	
III. a	33	53	8	-2.1	0.3	
b	47	70	11	-4.8	-1.7	
c	32	42	7	-1.8	1.3	
IV. a	32	43	7	-5.3	-2.6	
b	37	32	9	-4.0	-2.0	
c	34	37	6	-3.6	-1.1	
d	45	80	13	-4.0	-1.7	
V. a	33	51	9	-2.7	-0.6	
b	32	30	6	-2.5	0.3	
c	34	43	5	-2.0	0.3	
VI. a	54	44	9	-3.5	-1.7	
b	35	19	6	-1.4	0.6	
c	40	46	7	-1.6	0.1	
d	45	28	7	-1.7	1.3	
VII. a	25	38	8	-4.4	-2.7	
b	23	32	7	-5.0	-2.7	
c	24	32	7	-2.9	-0.8	
d	25	21	5	-4.2	-1.0	
e	25	38	8	-4.4	-1.8	
f	23	20	6	-4.4	-3.7	

Időjárás.

Budapest, jan. 19.

Az elmúlt hét időjárása (január 13-19) már nem viseli magán a kivételességnek azt a végtelen bélyegét, mint a közelmúlt heteké, bár még mindig messze került el ezuttal is a rendes kereteket. Mindenekelőtt a hőmérsékletben, ha nem is nagy, de határozott és országosnak mondható csökkenés állott be, amely az éjjeli fagyot ismét gyakoribb jelenséggé tette. Az esetleges vetés-pótlás szempontjából talán érdemes a fagygyal kissé behatóbban foglalkozni. A múlt hét átlagos hőmérséklete mindenekelőtt egy fagyos és egy fagymentes félre osztja az országot. Az apró vonal körülbelül Pozsonyból indul ki, Komárom, Budapesten át Nagyvárad felé veszi útját, azután a bihari hegységeket nyugat felől elkerülve dél felé kanyarodik és Versec-Orsova táján ér véget. Az ettől az osztó vonaltól délre és nyugatra eső országrésznek átlagos heti hőmérséklete fagypontra felüli, sőt a Lajta és Rába táján, továbbá a magyar-horvát határvidéken egy és két fok meleg között ingadozik. A vonaltól északra és keletre a heti hőmérsékleti átlag fagyponthalatti. Hegyvidékeken természetesen nagyobb volt a hideg, mint a lapályos tájakon. A Nagyalföldnek egy nem csekély része is ebbe a hidegebb félországba esik, úgy a Jászság egy része, a Hajdúság, Nyírség egészen, valamint a Nagyalföldnek észak-keleti halmos-dombos fel-tululása Abonyba. Ebből a hidegebb tájból is kéri Debrecen vidéke viszonylagosan kivételes hidegével, amely -2.1°-ot tesz. A bennünket

közelebb érdeklő Nyírségen és Hajdúságon minden éjjel volt fagy, amely január 15-17. táján -7-10°-ra erősödött s ezzel elérte a hőmérséklet heti legmélyebb állását. A heti átlagban fagymentes félország területén is volt éjjeli fagy, de nem minden éjjel és nem oly nagy, mint a másik félországnál. Az egyéb hőmérsékletű területeken körülbelül -5° jelzi a hőmérséklet alsó határát, amelyet szórványosan egy-egy vidék elért.

A csapadék általában eléggé kegyelmes volt. Fontosabb mezőgazdasági tájakon kevés esett, a nagyobb csapadék főképpen a Felvidékre szorított, még pedig a hideghez mérten jobbra a hó alakjában. Mintegy 20-30 cm.-t tesz a hóréteg.

Az elmúlt hét folyamán is még jótékony szél járta, de szárító „jótékonyága” felül egyelőre még nincs értesülés.

Sávoly Ferenc dr.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1916. január 19.

A betegség neve	Fertőzve volt		Múlt heti állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	56	62	53	59	54	58
Vesztetség	254	266	237	247	167	172
Takonykór	28	43	27	43	26	32
Szaj- és körömfájás	122	421	136	525	916	8435
Juhhimlő	5	5	5	5	6	26
Ivarsz. hóly. kiütés	3	14	1	1	2	6
Rthkór	303	548	270	492	93	286
Sertésorbánc	16	41	17	43	15	17
Bivalyvész	2	3	3	7	2	2
Sertésvész	242	580	251	612	177	704

Ausztriában 1916. év jan. 12-én fertőzve volt: veszteggel 32 k. 33 u., takonykórral 21 k. 25 u., ragadós szaj- és körömfájással 689 k. 10199 u., sertésvészszel 84 k. 171 u.

Németországban 1916. év nov. 30-án fertőzve volt: takonykórral 110 k. 131 u., rag. szaj- és körömfájással 3349 k. 11175 u., sertésvészszel 442 k. 523 u., rag. tüdőlobbal - k. - u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonatözsdeiről.
1916. január 21.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Gabonaneműekben tüzeltetések nem történtek. Az országos rekvirálások folytán az üzlet teljesen szünetel.

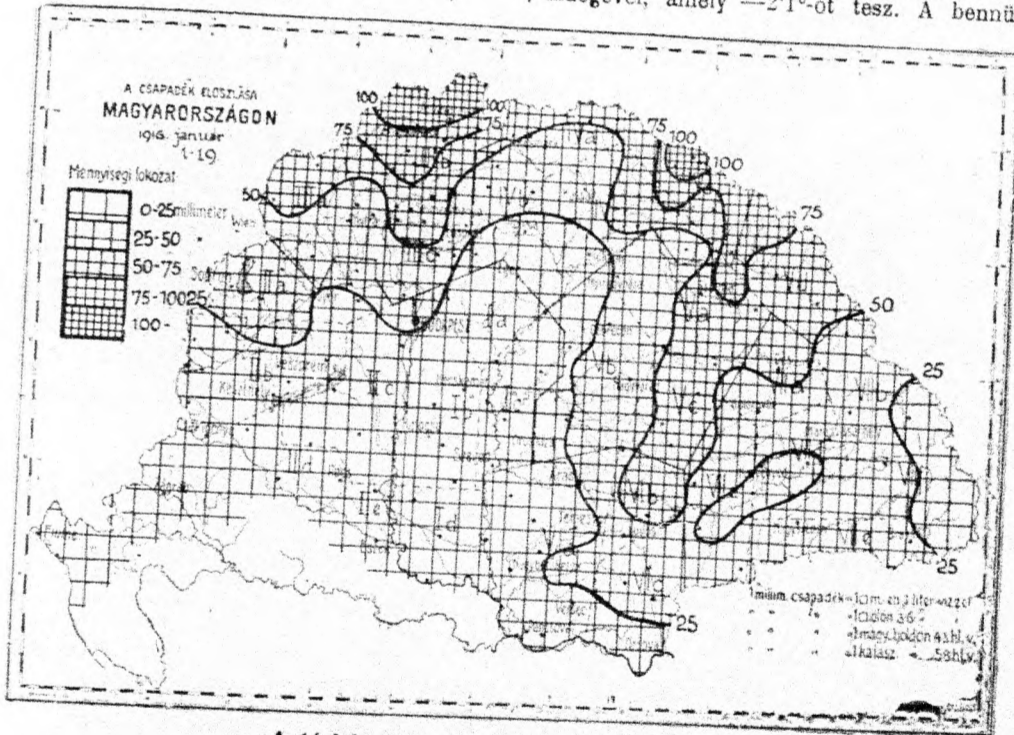
A budapesti tojástözsde árjegyzései.
1916. január 20.

Tiszavidéki eredeti	230	232	K.
Felsőmagyarországi eredeti	225		K.
Kosárru (6 1/4 - 6 1/2 darab 1 K.) átszámítva	221.52	230.40	K.
Irányzat: élénk.			
Időjárás: hideg.			

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok: Az üzlet az utolsó jelentési időszakban nem volt egészen egyöntetű irányzatú, mert míg

A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak.)

- I. Dana-Tisza köze: a) Heves, Szolnok (Tisza jobbpartja). - b) Pest. - c) Szolnok (Tisza balpartja) Csongrád. - d) Bács.
- II. Duna jobbpartja: a) Moson, Sopron, Vas k., Győr, Komárom - b) Vas ny., Zala, Veszprém. - c) Fejér, Tolna, Somogy. é. - d) Somogy d., Baranya ny. - e) Baranya k.
- III. Duna balpartja: a) Pozsony é., Nyitra é. - b) Trencsén, Turóc, Árva, Liptó, Zólyom. - c) Pozsony d., Nyitra d., Bars Hont, Nógrád.
- IV. Tisza jobbpartja: a) Szepes, Sáros. - b) Gömör. - c) Borsod, Abauj, Zemplén d., Ung d., Bereg d. - d) Zemplén é., Ung é., Bereg é.
- V. Tisza balpartja: a) Szabolcs, Szatmár. - b) Hajdu, Békés, Bihar k. - c) Bihar ny., Szilággy k. - d) Maramaros.
- VI. Tisza-Maros szöge: a) Csanád, Arad ny., Torontál, Temes. - b) Arad k., Krassó é. - c) Krassó d.
- VII. Királyhágón túl: a) Szolnokdomboka, Kolozs k. - b) Beszterce-naszód, Marostorda k., Udvarhely é. - c) Kolozs ny., Torda-aranyos ny., Alsófehér ny., Hunyad. - d) Torda-aranyos k., Marostorda ny., Kisküküllő, Alsófehér k. - e) Szeben, Fogaras, Brassó. - f) Nagyküküllő, Háromszék, Udvarhely d., Csík.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖZSÉNYBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZALLIT:

tatai, tekodi, dorogi akna-, dara-, darabos és cséplési	tatai tojás- és tojá- brikettet.	felsőgallai és miskolc- diósgyőri darabos és cséplési	felsőgallai M. Á. K. véd. jegyz. portland- cementet.
---	--	--	---

BORSODI SZÉNÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZALLIT:

Királdi Sajószentpéteri Sajókazai Rudolftelepi és Kasincsi	akna-, cséplési és darabos SZENET
--	---

disznózsir nagyon keresett és a csekély készletek és korlátozott előállítás következtében alig szereshető be, addig szalonna valamivel nyugodtabb irányszót követett. A forgalom megiehetősen szűk határok között mozgott, disznózsirból kisebb tételek a maximális áron kelték el, míg szalonna valamivel a maximális áron alul is volt kapható.

Örlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Az abraktakarmányok árai a következők voltak Budapestén zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kilogrammonként:

Finom korpa	} Határár 18-50 K.
Goromba korpa	
Rozskorpa	
Budapesti gyári repcepogácsa	51-52
Lukullus maximált ára 100 kilónként	
zsák nélkül nyelt gyár vagonkételekben	42-30
vasúthoz	43-30
kicsinyben	

Budapesti takarmányvásár. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Január 21.

Hozatalok és áruk.

Szállastakarmányok.	Főhozatal:	Árak métermázas-ként fillérekben:
Régi széna I. rendű, ó	20 szekér	1600-1800
„ „ II. „ ó	115 „	1100
„ „ I. „ új (csak junius-juliusban)	—	—
Régi széna II. rendű új (csak junius-juliusban)	—	—
Muharszéna	80 „	1700-2200
Lucernaszéna	8 „	1800-2200
Zabos-bükkönyszéna	25 „	1400-1800

Összesen szállastakarmány... 228 szekér.
Átlag 1300 kg. Összes súly 296.400 kilogramm.

Szalma s alomfélék.

Alomszalma	60 szekér	900-1000
Zsupszalma	10 „	1200-1400
Szalmaszeccsa	2 „	1200-1400
Rétiszéna III. r. csomagolásra	15 „	900-1000

Összesen szalmaféle ... 87 szekér.
Átlag 1100 kg. Összes súly 95.700 kilogramm.

A vásár irányszata s forgalma: Legtöbb széna érkezett Ócsáról, Alsónémediről és Győzről. Legtöbb szalma érkezett Üllőről, Dányról és Lacházáról.

A kínálat: elegendő volt. A vevők száma: rendszeres. A kereslet: élénk. Az áruk a vásár folyamán nem változtak.

A szeszüzlet.

A szeszpiacra e héten a helyzet még inkább rosszabbodott. A szeszkartellhez az ország minden részéből fordulnak prompt szeszért és a legkisebb mennyiséget kéri, azonnal elszállítva, de a kartell nem képes újabb rendeléseket eszközölni, hisz a régi, állandó vevőkörnek sem adhat elegendő finomítványt és ezek is türelmetlenek, hisz hetek óta várják az előjegyzett mennyiség elszállítását.

Finomított szeszt a kartell a maximális áron 360-370 K.-ig ad el, azonban a vidéki kartellenkülsői készletfinomítók egyrésze likőr- és rumgyártat létesített és csak a kész rumot akarja eladni, melyért 5-30-6 K.-t követel literfokonként.

Denaturált szeszt változatlan és nagyban 135 K.-ig, kicsinyben 140 K.-ig kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyerszeszben e héten alig volt ajánlat.

A sertésüzlet heti szemléje.

(Az Országos Sertéskezelési Egyesület heti jelentése.)

1916. január hó 15.

Az elmúlt hét sertésüzletét általában a vásárok lanyhasága és az áruk változatlansága jellemzi. A ferencvárosi sertésvásáron a felhajtás egész héten jelentékeny volt (7508), aminek következtében a vásárok gyengén tartott áruk mellett folytak le. A hét végén fiatal I. r. zsirsertés 530-550 f., II. r. 500-530 f., öreg I. r. 500-510 f., II. r. 480-490 filléren kelt el. A bécsi sertésvásáron nagyobb felhajtás mellett (7685 darab) csaknem teljesen a multheti áruk domináltak. Egyedül elsőrendű zsirsertések kelték el kivételesen 10-20 fillérral drágábban. A soványsertés-üzlet irányszata változatlan. Könnyű malacok és süldők árai gyenge forgalom mellett visszamenőben. Csak beállítani való süldőkre akad inkább vevő, nyomottabb árkinálattal. Átvészelt sertések 50-80 kg.-ig 330-360 f., 80-120 kg.-ig 360-400 f., 120-160 kg.-ig 420-490 f., 160-200 kg.-ig 490-500 fillér.

Budapesti lóvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 20.

Főhajtattott:

Jobb minőségű hátszló és csikó	8 drb	640-860
Könnyű kocsi (jukker)	47	860-1760
Nehéz kocsi (hintós)	35	960-1450
Igás kocsi (nyugati vér)	70	1100-3000
Igás kocsi könnyű	231	500-680
Fuvaroslovak	52	320-500
Parasztlovak	54	170-310
Alárendelt minőség	182	90-500

Összesen 679 drb

Eladatlan maradt ... 356 drb
Irányszat: közép. Székesfőváros levágásra vásárolt 132 darabot 162-400 K.-ig.

Budapesti szurómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 18.

Áruk:

Főhozatal:

Magyarországból élő borjú	138 drb	300-330 270-296
„ rugott	6	230-250
„ leszurtt	5	300
„ éves növendék	—	—
Ausztriából élő bárány	—	—

Áruk:

Magyarországból élő bárány	— drb	—
Ausztriából élő bárány	—	—
„ leszurtt bárány	—	—
Összesen	149 drb	—

Eladatlan maradt — darab élő borjú, — darab rugott borjú, — darab élő bárány, — darab leszurtt bárány.
Irányszat: élénk volt, az áruk változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 20.

Főhajtás összege: Minőség szerint:

Uj felhajtás	2538 drb	Elsőrendű hizott	2 drb
Mult vásárról	—	Másodrendű	2445 „
visszamaradt	—	Alárendelt minőség	67 „
Összeg	2538 drb	Növendékmarcha	3 „
Eladatlan vágóhidra	—	Bivaly	21 „
		Összeg	2538 drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	570 drb	Nem szerint:	
Magyar tarka	1947 „	Bika	215 drb
Bivaly	21 „	Ökör	1157 „
Pánai	—	Tehén	1166 „
Ausztiai marhák	—	Növendék-bivaly	—
Összeg	2538 drb	Összeg	2538 drb

Á r a k

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélküli fillérekben.)

1916. január 20.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	280-296	230-278	170-228
Tarka hizott ökör	300-320	240-298	180-238
Konzerv ökör	—	—	—
Tehén	270-290	220-268	160-218
Bika	260-290	228-258	180-226
Növendékmarcha	—	160-230	—
Bivaly	—	130-220	—

Irányszat: lanyha volt, az áruk jobb minőségeknél 5-10 K.-val, gyengébb minőségeknél 10-15 K.-val métermázsánként hanyatlottak.

Budapesti juhvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 17.

Főhajtattott:

Magyarországból	2421 drb juh	65 drb kecske
Szerbiából	— „ juh	— kecske
Összesen	2421 drb juh	65 drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh	— drb kecske

Á r a k

Hizott ürü	— drb	— fill.	— páronként
Feljavított juhok	—	160-205	— kor.
Kiverő juhok (anya)	—	110-200	—
Kisorolt kosok	—	—	—
Durvaszörü	—	140-174	—
Kecskék	—	140-170	—
Bárányok	—	—	—

Irányszat: lanyha volt, az áruk 20-24 fillérral hanyatlottak.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 20.

Heti felhajtás	Erkezett vagon	Erkezett összesen darab	Eladott	Eladatlan maradt
jan. 14-től	202	5765	7506	563
jan 20-ig				

Napi áruk fillérekben

M a p	Öreg nehéz páronként 280-350 kg.	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 290-300 kilogramm	Könnyű 220 kg.	Husos fajta
1) jan. 14.	480-490	530-550	530-540	500-530	—
jan. 20.	500-510	550-560	540-570	530-550	—

1) Az áruk élőszuliban páronként 45 kg. élőszul és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányszat: csendes, az áruk 10-30 fillérral hanyatlottak kilogrammonként.

Soványsertés-árak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jelentése.)

1916. január 14.

Sertésfajta	kilogramm	fillér
Sertésfajta átment sertések	60-100	420-460
„ „ „	100-120	420-430
„ „ „	120-160	430-440
„ „ „	160-200	460-480
Sertésfajta át nem ment	60-100	400-400
„ „ „	100-120	410-420
„ „ „	120-160	420-430
„ „ „	160-200	440-450

Áruk élőszuliban kilogrammonként 4% engedménnyel.
Irányszat: lanyha.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás 17/1 Rezső sertésüzletmestertől VIII. kerület, Népszínház-utca 22/a „Köztelek” részére.)

1916. január 19.

Sertésfajta	kilogramm	fillér
Sertésfajta átment sertések	60-100	460-460
„ „ „	100-120	460-480
„ „ „	120-160	480-500
„ „ „	160-200	500-500
Sertésfajta át nem ment	60-100	420-430
„ „ „	100-120	420-440
„ „ „	120-160	440-470
„ „ „	160-200	470-480

Áruk élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányszat: változatlan.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertésüzlet telepeinek jelentése a „Köztelek” részére.

(Az áruk kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz páronként	400 kg. felül	— fillér
Öreg közép	300-400 kg.	—
Fiatal nehéz	—	—
Fiatal közép	320 kg. felüli súly	570-580
Fiatal könnyű	250-300 kg.	550-560
Fiatal könnyű	250 kg.	—

A hizott sertésüzlet irányszata: csendes. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldási szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Bécsi szurómarhavásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 20.

Főhozatal:	Áruk (kg.-ként fillérekben éltsz. súlyban)
	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borjú	— db
Magyarországból leölt	— „
Ausztriából élő	— „
Ausztriából leölt	4723 „
Magyarországból leölt bárány	— „
Ausztriából leölt	52 „
Magyarországból „zsirsertés	— „
Ausztriából „hussertés	2514 „
Magyarországból leölt juh	— „
Ausztriából leölt	133 „
Összesen	7422 db.

Irányszat: borjunál nagyobb kínálat és csekély kereslet mellett az áruk este és pedig elsőrendű borjunál 20 fillérral, a többi minőségűek +0 fillérral. Zsirsertések árai szintén 10-30 fillér, hussertésnél pedig 20 fillér áresz fordult elő.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 18.

Főhajtás:		Szarmazás szerint:	
Minőség szerint:	drb	Magyarországból	drb
Hussertés	1857	Magyarországból	1498
Zsirsertés	3682	Magyarországból	3672
Összesen	5539	Galicziából	369
		Oszt. tartományokból	369
		Németbirodalomból	—
Eladatlan maradt	441	Összesen	5539

(Árak kilogrammként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsirsertés	500—520 kiv.	530
Középsertés	460—490	—
Öreg sertés	460—490	—
Könnnyű és szedett sertés	400—450	—
Süldő (lengyel, erdélyi)	320—440 kiv.	450

Irányzat: a felhajtás zsir- és hussertésben jelentősen kevesebb volt, mint a múlt heti vásáron, emiatt az irányzat igen szűk és általános áremelkedés volt. Prima zsirsertés 10—20 fillérral, a többi minőségű 20—30 fillérral drágább. Hussertéseknek a prima ár 18—20 fillérral, a többi minőségű hussertések egész 30 fillérral drágult.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1916. január 17.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
	drb	Hízott marha	drb
Hízott s legelőmarhában felhajtás	1516	Legelőmarha (Wiedew.)	1516
Csontozni való marhában felhajtás	607	Csontozni való	607
Összesen	2123	Összesen	2123
Eladatlan maradt	262		

Szarmazási hely szerint:		Nem szerint:	
		Ökör	
Magyarországi	250	Bika	850
Galiczia és bukovinai	—	Tehén	291
Oszt. tartományokból	1873	Bivaly	982
Boszniai	—	Összesen	2123
Összesen	2123		

(Árak 100 kilogrammként elősúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör tarka	—	—	—
Galicziai hízott ökör	—	—	—
Tarka hízott ökör	310—336	273—309	220—260
Bikák	210—280	—	—
Hízott tehén	190—300	—	—
Legelőmarha	—	—	—
Kisgazdák hízó ökre	230—270	—	—
Csontozni való marha	140—300	—	—
Bivaly	—	—	—
Konzerváru (solt)	—	—	—

Irányzat: a felhajtás 900 darabbal kevesebb volt, mint a múlt hétfői vásáron, az irányzat szűk, emelkedő árakkal, elsőrendű hízóökor 4—6 koronával, a többi minőségű hízóökor 10—15 koronával drágult. Tehén 20 K.-val, bika és csontosmarha 20—25 K.-val drágult.

Bécsi juhvásár.

1916. január 20.

Felhajtás nem lévén, juhvásár nem tartatott.

Jelentés a f. évi január 15-én Bees-St.-Marxon megtartott szabad marha- és vesztegvásárról.

Felhajtatott a szabad marhavásárra:
 anatóm: Ökör bika tehén bivaly összesen
 267 58 389 — 712 darab

Felhajtás a vesztegvásárra nem volt.

Osztályozás.

Szabadvásáron:		Vesztegvásáron:	
Hízómarha	509 drb	Hízómarha	— drb
Csontosmarha	203 "	Csontosmarha	— "
Összesen	712 drb	Összesen	— drb

Irányzat: a felhajtás 1500 darabbal kevesebb volt, mint a múlt szombati vásáron és ez okból az irányzat szűk, emelkedő árakkal. De alig volt vásárlás, mert a konzervvásárlók igen keveset vettek.

Szerkesztői üzenetek.

Zagreb. A 43 kg. súlyú süldőnek naponta adagolt 1 kg. korpá és 0,5 kg. tengeridara egy a fehérjét, valamint a keményítőértéket illetőleg teljesen megfelelő s ez a takarmány mindaddig elegendő, míg a süldő 50 kg. súlyt ér el, később pedig csak az elősúly nagyszabása arányában kellene mindkét takarmányt szaporítani. Múltán azonban ezután 347 süldővel csak 100 kg. tengerit, vagyis fejenként s naponta 0,280 kg.-ot szándékozik etetni, körülbelül 0,4 kg. korpával kellene az elvonandó 0,21 kg. tengerit pótolni, mert 8-as lisztet nem szabad a maltsókak készíteni. Ha azonban a tilalom-előtti időből rendelkezne 8-as liszttel, akkor számíthatnánk úgy, hogy a 8-as liszt a bőséges korpaport mellett megközelítőleg úgy hat, mint a tengeri. Megfelelő adagolások pl. a következők: 55 kg. elősúlyra naponta 0,29 kg. tengeri és 1,55 kg. korpá, 60 kg. súlyra 0,280 kg. tengeri és 1,72 kg. korpá. Ha 8-as lisztet is etethet, akkor a korpát kevesebbit kellene, mert 1 kg. 8-as liszt táptértéke körülbelül akkora, mint 1,7 kg. korpáé. Fehérjehiányon egy esetben sem szenvednek a süldők. A konkolydara löböt ér a korpánál, sőt táptértékét illetőleg az árpadarával vetekedik, de nem olyan természetű, mint ez. A nyárra vonatkozó kérdésére bajos felelni, mert akkor legelőn is táplálkoznak a süldők. A fiatal here és lucerna igen jó süldőtakarmány s egymaga is eléggé táplálja az esztendő sertést. Takarmány és cukorrépa is etethető a korpá mellett, 100 kg. elősúlyra s naponta mintegy 8, illetve 4 kg. liszapot kértől okvetlenül kell a korpához és tengeridarához keverni és pedig fejenként s naponta mintegy 1 gr.-ot. A lukullus készítmény módját még csak a „Köztelek” 51-ik számában ismertette Weiser István. Vaktában nem mondhatjuk, hogy 13 kilométer távolságból érdemes-e a vért a mézárásoktól ósvenni és hazafuvaroztatni, mert ez a kérdés a vér mennyiségétől és attól függ, hogy a mézárások ingyen vagy mennyi pénzért adják a vért.

Uj T. M. Tataháza. Levelét a hóten kaptuk csak meg. A Tatterzában a budapesti lóvásárokon igazolva beszerezhetők. Azt hisszük azonban, hogy vidéken olcsóbban kapható megfelelő lovakat. Az állami miniszekre vonatkozólag forduljon a földművelésügyi minisztérium lötenyesztési ügyosztályához, ahonnan szívesen adnak felvilágosítást. A többi kérdéseire a választ rövid időn belül megadjuk.

Ujaj-pusztá. Ha a haszonbérleti szerződésben a haszonbérlet alatt saját költségén emelt gazdasági épületekre vonatkozólag egyéb megállapodás nem foglaltatik, ezen épületek a haszonbérlet tulajdonát képezik s ezeket a haszonbérleti szerződés lejártakor szabadon lebontathatja. Ha tehát a szerződésben ily épületekre vonatkozólag kifejezetten más megállapodás nem foglaltatik, a saját költségén emelt épületeket a leltárba felvenni nem tartozik.

J. I. Felsőalap. A magyar kir. minisztérium által a hadbavonult gazdaságok visszatartott családjaikról gondoskodó, 2826/915. M. E. számú miniszteri rendelet bevonulása esetén önére is kiterjed. Helyettesről gondoskodni nem tartozik, amennyiben azonban a birtokos helyettes állít, köteles ennek a birtokos kívánságára lakást és ellátást adni, mely utóbbinak költségeit azonban a birtokos fedezi.

Gyáros. A beígert sorozatot szívesen közöljük, amennyiben közérdekű és időszéri tárgyáról szólnak.

G. A. és Fiai, Pozsony. A gyapjút a „Gyapjuátvételi Bizottság”-nál (Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 1—3.) kell bejelenteni. Ezidőszent zsákokról magának a gyapju beküldőjének kell gondoskodnia, de ebben a tekintetben még újabb intézkedések váratók. Abból, hogy a kérdéses gyapju rambouillet-birkákról származik, nem lehet az árra nézve következtetni, mert a gyapju határát az szabja meg, hogy mely minőségi fokozatnak felel meg és mennyi tiszta gyapjút tartalmaz, ez pedig a rambouilletekről származó gyapjunál is különböző lehet. Ha a gyapjuból megfelelő átlagmintát küld be az orsz. m. kir. gyapjuminósító intézetnek (Budapest, V. ker., Klotild-utca 22.), ott a minőségi fokozatot és a tiszta gyapju-tartalmat megállapítják, miáltal az árra nézve is tájékozást szerezhet.

E. C. L. L-k. A külföldi gazdasági tanintézetet végzett egyének ekleves gazdaságtervezésnek csak az esetben tekintenek, ha oklevelüket vagy vég bizonyítványukat valamely hazai gazdasági főiskola vagy gazdasági tanintézet honosította.

V. K. M. Ugra. A haszonbérleti szerződésnek velünk közölt pontozatai alapján, véleményünk szerint, a haszonbérletnek hirtelre engedéshez egyik címen sincs joga s a bérbeadó követelheti az eredeti haszonbérösszeg hiánytalan fizetését.

Gazda. 1. A konkolydara kötött szerződést, mivel az már a háború kitörése után kötött, betartani köteles. 2. A bérés gyógykezelési díját megfizetni tartozik.

Pesti. Az egyvezetett gazdasági ispán az oklevél nélküli gazdasággal egy elhárítás alá esik. Nem tevéstendő össze a gazdasági ispán a közönséges botospánnal (bérsgazda), akire nézve a cselédtörvény rendelkezései az irányadók.

W. Zs. Eger. Egy üm³ vargafa (hántolt dorong) átlag: Szinkéregnél 90 kg. nyers = 46 kg. légenszáradt kérget, eserepes törzsről 140—150 kg. nyers = 70—90 kg. légenszáradt kérget, 17—18 éves törzsről 14—155 kg. nyers = 75—92 kg. légenszáradt kérget ad. Átlag 1 üm³ vargafa után egész biztonsággal 75 kg. légenszáradt kérget lehet számítani.

Sz. J. Nagyszőlős. A hadsegélyezés céljaira a jövedelemadó (hadiadó) után semmiféle más állami vagy helyhatósági adó, illetőleg pótdadó ki nem vehető (1914. évi XLVI. t.-c. 15. §-a).

VÉDJÜK MEG A MAI ÉRTÉKES ÁLLATÁLLOMÁNYT!

A BORJAK felnevelése legjobban sikerül, ha mindjárt születésük után beoitatjuk azokat borjutudólob és borjuvérhas ellen.

Mert: ezek a ragálycsirák a legveszedelmesebbek az ujszülöttekre és ezek ellenében módunkban van szérumozással HATÉKONYAN védekezni. " "

A megfelelő szérumok hazánkban A Jenner-Pasteur Intézetben VIII., Rókk-Szilárd-u. 39. szám alatt készülnek.

Az Intézet első és eredeti termelési helye hazánkban az összes állatgyógyászati szérumoknak és a készítmények államilag felülvizsgálatnak.

Választási malacok kerestetnek!

Keresek azonnali vagy későbbi átvételre 8—12 hetes választási malacot, 100 darabos falkától egész 1000 darabig.

Értesítések BRILL LAJOS sertésbizományoshoz, Budapest, VIII., Kenyérmező-utca 6. sz. alá kéretnek. Telefon József 31-77

ELFER M. olajgyára, WIEN, I., KRUGERSTRASSE 3.

☞ előnyös áron azonnal szállít: ☜

**gépolajat,
hengerolajat,
gépzsirt,
benzint,
petroleumot,
nyersolajat motorhajtásra,
kocsikenőcsöt.**

**Tessék árajánlatot kérni! :: Magyar levelezés!
Raktár az ország számos nagyobb városában.**

Ris- és középgazdaságok számviteléhez legalkalmasabb

ORMÁNDY JÁNOS: GAZDASÁGI SZÁMTARTÁSI NAPLÓJA

☞ Ara tartós kötésben 6 K. ☜

Kiadta az O. M. G. E. könyvkiadóvállalata.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Gazdasági egyszerű

:: számtartás ::

Különös tekintettel a jövedelmi adótörvényre

Ara füzve 12 Korona, vászonba kötve 14 Korona.

Kidolgozta: Ormándy János.

Ezen munka a lehető legrészletesebb felvilágosítást nyújtja az egyes gazdaságok, uradalmak bérletek és bérbeadott birtokok adóköteles, tiszta jövedelmének gyakorlati példákkal kísérve történő összeállítására, a bevallási ívek kitöltésére, a számtartásnak a törvény rendelkezéseihez való alkalmazására. ~ ~ ~ ~ ~

Megrendelhetők a „Pátria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

**AZONNAL SZÁLLITUNK
KÉTRENDSZERŰ**

**GÖZEKÉKET
EKÉKKEL, HÁLÓKOCSSIVAL, RIGOLEKÉVEL**

stb. teljesen felszerelve, készpénzfizetéssel vagy kedvező hosszabb évi részletekre. A kevésbé használt gépek üzemben bármikor megtekinthetők. A gépekhez személyzet állíthatunk. ~ ~ ~ ~ ~
Ajánlatok intézendők:

A KOMÁROMVIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.-HOZ, KOMÁROMBA.

GÖRPÁLYAANYAGOK

mint: sinek minden szelvényben, hozzávaló kötanyagokkal, fordítókorongok, szilárd- és hordozható váltók, vasbillenő-, gazdasági-, bánya- és erdei kocsik minden nyomtávolságra, kerékpárok és az összes kocsialkatrészek, készen felszerelt

hordozható vágányok, valamint mozdonyok

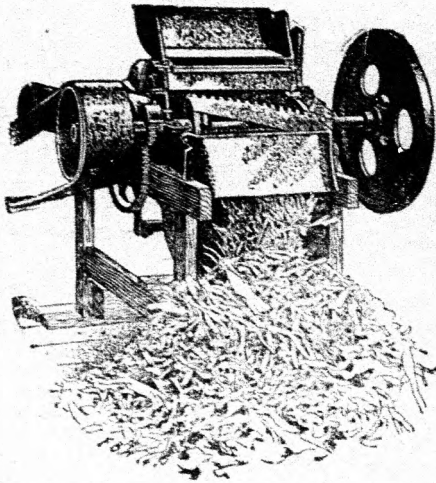
minden nyomtávolságra **új és használt** állapotban úgy **vételre**, mint **bérletre**, legjutányosabb árak és feltételek mellett azonnali szállításra beszerezhetők

SCHLESINGER ALAJOS gépgyárában
Budapest, V., Váci-ut 32. szám.

A **tengeriszár** kitűnő tápdus takarmánnyá válik, melyet az állatok szívesen fogyasztanak és jól értékesítenek, ha azt a va-ódi

amerikai OHIO tengeriszártépőgéppel (Shredder) felaprózzuk.

Ez minden gazdaságban nagy megtakarítást és jövedelmet eredményez, mert nagyobb állat-állomány tartását és annak jobb takarmányozását teszi lehetővé.

Az OHIO Shredderek külön sima élű kések felszerelése által nagy munkaképességű kitűnő szecskavágógépekké alakíthatók át.

A hazánkban használatos különböző nagyságú OHIO tengeriszártépőgépek raktáron vannak és mérsékelt árakon kaphatók

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépraktárában,
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 52. szám.

HADIFOGLYOK RÉSZÉRE

a legolcsóbb **reggelit** és **vacsorát** szolgáltatja a

„Szövetség-kávé cukorral“

◆ kilónként 3 kor. ◆

FELLNER GYU. A, Budapest, V., Lipót-körut 9. sz.

Nemzeti Egyesült Textilművek R.-T.

Budapest, I., Lenkei-ut 117. Telefon: 41-46. és 57-48.

Egyes osztályai:

Fehérneműszabászat

II., Szász Károly-utca I.
Telefon 167-13.

Hőszállítási fióktelep

I., Lenkei-ut 65-67. sz.
Telefon 106-14.

Sátorlapműhely

III. ker., Korona-tér 2.
Telefon 122-62.

Vizfóhér kétszer mosott motorhajtó

BENZOL

minőségileg messze **főlölmulja** az ezidőszerint forgalomban lévő nehéz benzinfajokat, mert **nagyobb a hajtóereje, könnyebben gyújt, kiadósabb,** tehát **olcsóbb** mint a benzín. Szállítja

Krayer E. és Társa császári és kir. udvari szállító, Budapest, V., Váci-ut 34. sz.

Eladó

8 darab 1½—2 éves simmenthali tenyészbika
7 darab 1½—2 éves montanfoni tenyészbika
2 darab 1½—2 éves berni tenyészbika
valamint egy darab 4 éves ardeni tenyészmen.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

FORNAI GAZDASÁG

központi irodája, BUDAPEST, Arany-János-u. 16.

6191

„Lukullus“ sertéstakarmány

alkatrészei: **marhavér és buzatakarmanlyiszt.** Elsőrendű **hus- és csontképző-takarmány,** proteintartalma 20—22%. Rendkívüli nagy hus-, csont- és zsírképző hatása folytán a mellette etetett többi **takarmány sokkal gazdaságosabban érvényesül.** Számos bel- és külföldi nagytenyésztőknél és nagyüzemeknél jó sikerrel kipróbálva.

Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálnak a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.

TAKARMÁNYGYÁR VEZÉRKÉPVISELŐI:

LEMBERGER, SCHON és SZÁSZ

BAUER B. GYULA

SERTÉSHIZLALÓK.

SERTÉSBIZOMÁNYOS,

BAJA.

BUDAPEST, VIII., BEZERÉDY-U. 10.

Felhívás a gazdaközönséghez!

A nyersanyaghiány mind nehezebbé teszi a gyártást, ezért ajánljuk, fedezze mindenki előrelátható tavaszi szükségletét

tejszállító Kannákban,
tejhűtőkben,
főlözőgépekben,
vajköpülőkben, stb.

saját érdekében már most.

ALFA-SEPARATOR R.-T.,
Budapest, VI., Lomb-utca 11.

149

Szolinszky Jenő és Tsa

bérszántóvállalat

Budapest

VII., Damjanich-utca 58.

Telefon: József 51-52.

6121

100—200 darab 5—6 hónapos átvészelt
mangalica süldőt

veszek. Arajánlatot kér a súly megjelölésével

Szidon Károly, Majtény, Pozsony vm.

A Békéscsabai Sertéshizlító Részvénytársaság Békéscsaba
hizlálótelepén mintegy

1000 vagon sertéstrágya

jutányos áron eladó. Érdeklődőknek a társaság készséggel nyújt felvilágosítást.

6123

Telivér szimmentáli bika

országosan törzskönyvezett apától-anyától származó 3 darab, 21 hónapos,
eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál

Perger Ferenc ispán, u. p. **Kál**, Heves megye.

Kivánatra **Kálkáporna** vasútállomáson kocsí vár.

6122

Veszek kb. 100 darab **hasaskocát** vagy 100 darab
egyéves, tenyésztésre alkalmas **kocasüldőt**, 300 darab egy-
éves hizlalásra alkalmas **süldőt**, páronként 120—130 kg. Húsz
darab legalább tizliteres **simentháli** vagy **hollandi fiatal fejős-**
tehenet.

Fentiekre részletes ajánlatok, ár megjelölésével, **Weinberger Ferenc** föld-
birtokos, **Zalalövő**, címzendő.

6114

Tengericsutka- és csutkástengeri- őrlőgépeket

óriási munkabírással s elpusztíthatatlan tartóssággal, továbbá
ezekhez való szárítótelepeket szállít

TARJÁN ÉS TÁRSA CÉG BUDAPEST, V., CSÁKY-U. 8.
Telefonszám 77-13.

6133

Főpapi, hitbizományi, kötött és minden nagyobb gazda-
ságban gazdálkodási és adózási szempontból legjobb
a kettős könyvviteli gazdasági számtartás,
melynek saját módszerem szerinti beállí-
tására és tovább vezetésére a számvívő személyzet
beoktatására, szerény méltányos díjazás mellett ajánlkozom.
Bertalan János urad. jószágfelügyelő, okl. gazda,
Pécel, Erzsébet-sétány 14. szám.

405

129431/1915. II—A. szám.

HIRDETMEÉNY

egyéves méncsikók vá.árlására.

Felhívom mindazon tenyésztőket, kiknek **legalább is négy drb** oly saját nevelésű egyéves méncsikója van, melyek jó vérbeli származásuak, korukhoz képest jól fejlettek, erős csontuak, szabályos testalkatúak s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek (város, község, pusztá, utolsó posta és vármegye), ahol a esikók állanak, valamint a esikók apai, anyai ágon való leszármazásának, nagyságának, színének és árának pontos megjelölésével a m. kir. földmivelésügyi minisztériumhoz benyújtandó egykoronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb 1916. évi február hó 10-ig bejelenteni szíveskedjenek.

Az ezen határidőn túl ékező, valamint a fenti bejelentése feltételeknek meg nem felelő bejelentések figyelembe nem vétetnek.
Budapest, 1915. december 30-án.

6123

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

HUNGÁRIA LÓHUSCSARNOK KOLÓZSVÁR MALOM-UTCA 8. SZ.
22 TELEFON 1081. 22

Villanyerőre berendezett hentesárúgyára
ajánl a nagyobb mennyiségű fogyasztóknak

kétszerfűstölt szárazkolbászt (eláll hetekig) kg.-ként **2-60 K**
prima szalámit kg.-ként **4-50 „**

a megfelelő összeg előzetes beküldése ellenében. Próbamegrendelés 5 kg.-os
postacsomagokban pontosan eszközöltetik. Jó husban levő vágólovakat
a legmagasabb napiárban vesz.

6129

Egy igen hasznos találmány!

Ludtömőkészülék és ludtömőkaldoda,

melynek segítségével bárki is biztos sikerrel tömhet ludat.

Ismertető füzet

kapható "PÁTRIA" könyvkereskedésében, Budapest,
IX. kerület, Öllői-ut 25. 80 fillér portómentes küldéssel.
A készülékek pedig Turcsányi Istvánnál Kocséron, Pestm.

RÉZGÁLICZ 98—99%-os svédzármasú, 150
kg.-ot tartalmazó ingyenhordék-
ban per 100 kg. **850.—K**

RÉZKÉNFOR Szavatolt 8%-os, 50 kilogrammos
bruttósúlyu ingyenszákokban
per 100 kg. **370.—K**

KÉNFOR 50 kilogrammos szákokban
per 100 kg. **220.—K**

RAFFIA kb. 100 kg.-os bálákban, bruttó für nettó súlyban,
1/a Mayunga minőségű per 100 kg. **320.—K**
1/a Tamatave " " " **290.—K**

Minden hely raktáramon. Azonnali megrendeléssel a
teljes vétélár előre beküldendő. Mig a készlet tart
minden azonnal szállítható.

FENYŐ BÉLA műszaki nagykereskedő,
Budapest, V., Csáky-utca 43. Telefon 121-64.

**FOLYÓ ÉVI JUNIUS—JULIUS HAVI SZÁLLÍTÁSRA
AJÁNLUNK**

KÉTGÉPES GŐZEKÉT

UGYSZINTÉN

MOTOROS SZÁNTÓGÉPET.

**RÉSZLETES KÖLTSÉGVETÉSSSEL DIJTALANUL
SZOLGÁLUNK**

**GANZ ÉS TÁRSA-DANUBIUS
GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI-UT 31. SZ.**

(GŐZ- ÉS MOTOROS-EKEOSZTÁLY)

ÓVÁRI ÉS SUBSTANTIA

bőtermő, sokáig eltartható, legczukordusabb

takarmányrépamagvak

ezen kiváló tulajdonságaikért meghonosította CSERHÁTI tanár. 1910-ben Dr. WEINZIERL, a bécsi magvizsgálóállomás főnöke összehasonlító kísérleteiben megállapította, hogy

100 mm. cukor	5 holdon	2300 mm.	Óvári
	4-3	1247	Substantia
	14-2	5254	Eckendorfi

répában termelhető. Tehát Óváriból 3000 mm.-val, Substantiából 4000 mm.-val kevesebb vizet kell hiába fuvaroznunk, amikor 100 mm. cukrot tartalmazó répát szállítunk haza és 9-10 holddal kevesebb területet művelnünk, mintha a régebben divatos répát termelnők.

Gróf TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában, u. p. **Koncza.**

Fekete kocsikenőcs	pr. 100 kg. K	70-—
Prima gépszir	" " "	140-—
hordóstól együtt mérve.	" " "	140-—
Gépkénőolaj nagyobb gépekhez	" " "	150-—
Motorkenőolaj	" " "	240-—
Dieselmotorhengerolaj	" " "	240-—
Gőzhengerolaj	" " "	250-—
Gőzekehengerolaj	" " "	250-—
minden ingyenhordóban, eredeti Tara levonással.	" " "	65-—
Fehér benzol	" " "	65-—
fahordó 14 korona, vashordóra betét 50 korona.	" " "	

Kölcsön vagon- és kazalponyvák.

FENYŐ BÉLA műszaki nagykereskedő, Telefon
BUDAPEST, V., Csáky-u. 43. interurbán 121-64.

Megjelent az új Könyvkatalógus! Indígy küldi a "Patria" r-t. Könyv-kereskedőse, Budapest, IX., Üllői-ut. 25.

Legmagasabb árakon vesz, mintázott ajánlat alapján

lóherét, lucernát, baltacim- és egyéb gazdasági magvakat

FÖLDES GYŐZŐ bizományi irodája,
BUDAPEST, V., BALVANY-UTCA 8. SZAM.

Telefon: 141-16. ← Táviratcim: Földesur Budapest.

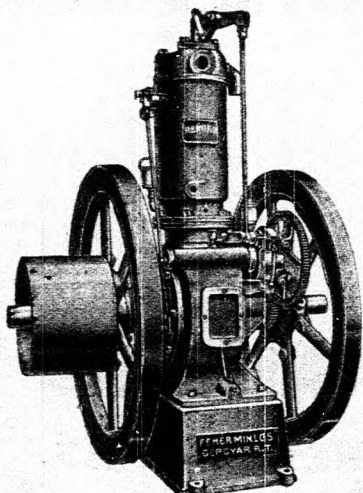
Ugyanezen magvak, nemkülönben **Ma raffiaháncs** és eredeti Sachs-féle quedlinburgi, szavatolt fajtisza és csiraképes **répamagok**, azonnali szállításra kaphatók.

Soha érdekesebb nem volt

takarmányozógépek és szivattyuk hajtására

„REKORD“ motorunkat beszerezni

1-5¹/₂ lóerő nagyságban, mint mostan.

A jószág ára annyira felszökött, hogy egy ökör vagy 1 ló árából 4-5 lóerejű motort lehet beszerezni, de a rendes viszonyok visszatérével két-hárommannyi jószág sem lesz elegendő, hogy érte ezt a motort megvehessük.

A „REKORD“ motor mellé nem kell béres, mint a járgányba fogott állathoz és csak a kor fogyaszt benzint, amikor dolgozik.

A motor kezelése oly egyszerű, hogy arra bárkit ki tudunk oktatni.

Árainkat a háboru miatt nem emeltük fel. Könnyű részletfizetést is nyújtunk.

A „REKORD“ motorokat részletesen ismertető 12. sz. árjegyzékünket díjmentesen küldjük meg.

Fehér Miklós Gépgyár Részvénytársaság

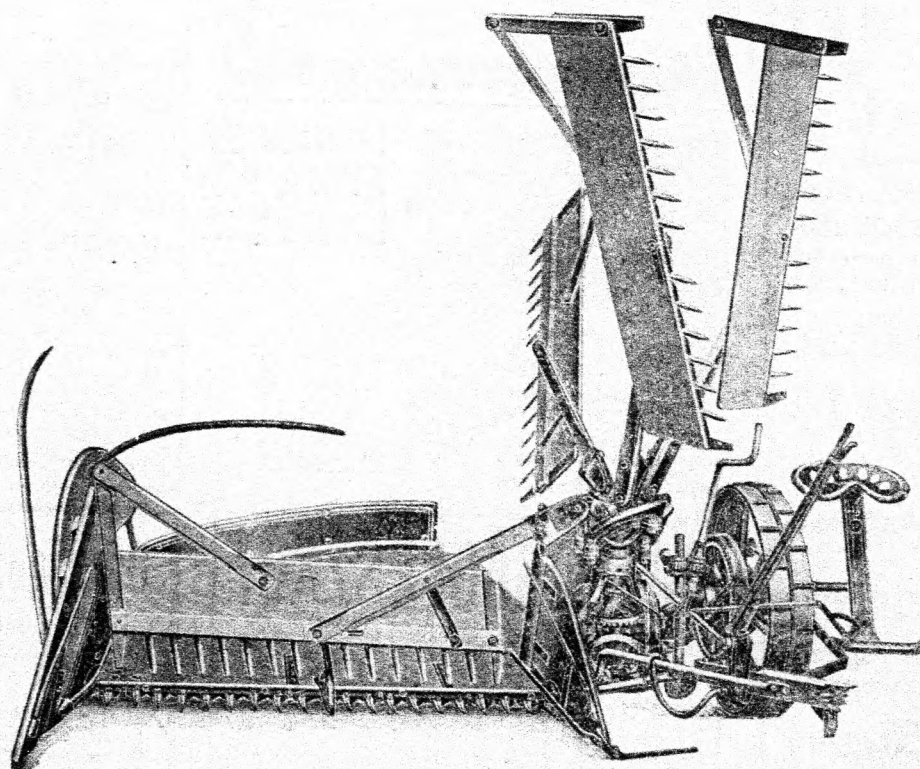
Budapest, V., Révész-utca 5. szám.

FÜKASZÁLÓGÉPEK

ÉS

ARATÓGÉPEK

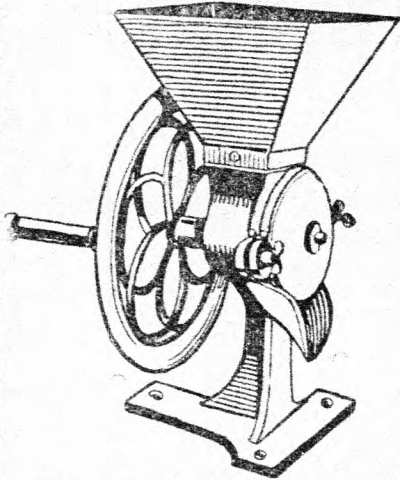
AZONNAL SZÁLLITHATÓK

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK

∥ VEZÉRÜGYNÖKSÉGE ∥

BUDAPEST, V., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32. SZ.

Mindenki a maga molnára!

Szab. ÜRGE-rendszerű kézidaráló hengerrel és tárcsával.

Bárhon felállítható! Nagy teljesítőképesség!

Tetszés szerinti szabályozás!

Ára darabonként 45 K.

Kisebb kézidaráló lendkerékkel 25 K

Kisebb kézidaráló hajtókaral 22 K

DÉNES B. betéti társaság

BUDAPEST, VI. ker., Vilmos-császár-ut 61/K.

Dieselmotorhajtáshoz

Nyersolaj. Kenőolajok. Motorbenzin. Terpentinolaj. Firnisz. Lakkok. Rézkénpor. Amerikai gyanták.

VAJDA PAL, lakk-, kencegyár, Budapest, V., Lipót-körut 4. :: :: Telefon 62-79.

Gyár: Erzsébetfalva. 6104

Gépolajok, compoundozott hengerolajok gőzekékhez és magasnyomású gépekhez. **Mótorhajtó**

NYERSOLAJ

kocsikenőcs, merevgépszir és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges összes **kenőanyagok** a legjobb minőségben és legolcsóbb napiáron kaphatók:

FENYVES PÉTER

olajnagykereskedő cég, Budapest, VII., Bethlen-u. 41. Telefon: József 19-13.

6091

Kazalszalmát

és szénat

6119

vesz s árajánlatot kér **J. Schmidt, Judendorf a. d. Südbahn.**

Nincs többé hushiány!!

Sózott

tengeri halat szinhust.

Klipphalat szinhust

háztartások, kórházak, népkonyhák, fogolytáborok, katonaság részére, valamint

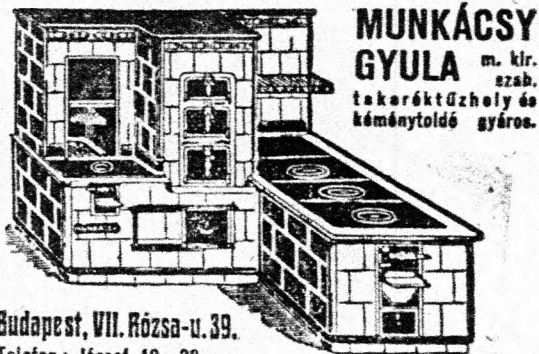
heringet, szardiniákat, halkonzerveket szállít a

Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedelmi R.-T. WELLEMINSKY és GOTTLIEB Budapest, VI., Vágány-u. 12.

Kicsinyben kapható a fióküzletekben;

Központi vásárcsarnok, Rákóczi-téri vásárcsarnok, Batthyány-téri vásárcsarnok, Garai-téri vásárcsarnok, Ferdinánd-téri vásárcsarnok.

Elkészítési módról leírás ingyen!

MUNKÁCSY GYULA m. kir. szab. takeréktűzhely és kéménytoló gyáros.

Budapest, VII. Rózsa-u. 39.

Telefon: József 12-80., sz.

GAZDASÁGI ESZKÖZ

és pedig: ekék, boronák, csigahengerek, vetőgépek, szecsavágógépek, járgányok, szalmakötélfonógép stb. bérlet lejáratá miatt **eladó.**

B. megkeresések „W. K. 9871” jelige alatt **Mosse Rudolf** hirdetői irodájához, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 2. 6127

Haoifoglyok részére

posztókőpeny, melegen bélelve, bluzok, nadrágok, sőtétszürkék, cipők, mind használtak, jó állapotban, igen olcsón

L. PRESSBURGER & SOHN-nál, WIEN, XX., Treustrasse 52.

✂ Köszenet ✂

budapesti telepeünkről eredeti vagonokban bármikor **azonnal** szállítunk és pedig:

Prima porosz darabos köszenet	K	3-40
Prima porosz aknaszenet	"	4-60
Elsőrendű tatali vagy salgótarjáni darabos szenet	"	3-60
Mátranovóki darabos szenet	"	3-00
Elsőrendű tatali rostált aknaszenet	"	2-90
Prima porosz szalonfütési kocsizet	"	6-50
Prima osztrai kétszermosott kovácszenet	"	5-30

100 kgként ab vagon Budapest

továbbá direkt a bányából (szállítás 8-16 hét).

Prima porosz darabos köszén ab bányá	100 kgként	K	3-64
Prima karvini darabos köszén ab bányá	100 kg-ként	"	3-38
Prima osztrai kétszermosott kovácszen	"	"	2-75
Prima porosz szalonfütési diókoksz	"	"	3-60

Általános Szénkereskedelmi Vállalat

Budapest, X., Schuster-János-tér 1. szám.

Telefon 67-33. 6123

**MAGYAR MOSÓGÉPGYÁR-
MŰVEK RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG**

Telefonszám: József 6-41. Telefonszám: József 6-41.

BUDAPEST, IX., DANDÁR-U. 23.

Berendezünk teljes gőzmosódákat, gőzkonyhákat kórházak, szegényházak, munkástelepek, kaszárnyák, fogházak, hadihajók stb. részére. — Fertőtlenítő készülékek! — Mosódaberendezések kézi- és erőhajtásra, mosó- és tisztítóintézetek, továbbá szállók, intézetek, zárdák, gyógyintézetek, fürdők, magányosok stb. használatára. — Centrifugálgépek mindenféle kézműves és ipari célokra. 863

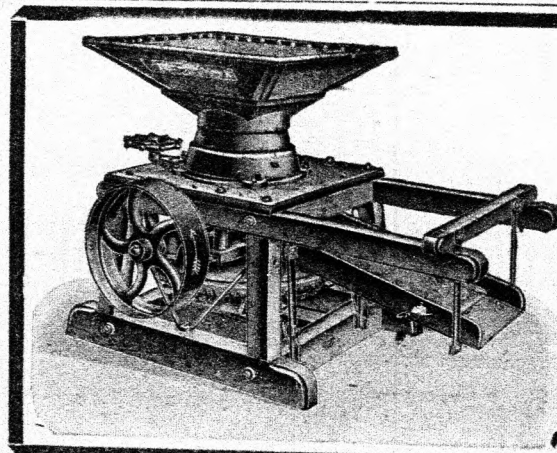
„Dandár” mintamosóda a gyártelepen.

Országos Iparbank R.-T.

árusztálya 6104/a

Budapest, V., Ferenc-József-tér 6. sz.

! Igen előnyös feltételek mellett előleget nyújt árakra. Mindenféle árak vétele és eladása. !

Csővestengeridaráló gép

rázószítával, gőz- és motorhajtásra.

A legideálisabb és legcélszerűbb gazdasági gép csöves tengeri, kukorica, valamint mindennemű gabon a darálására kapható

SZÜCS ÖDÖN-nél

Budapest, VI., Nagymező-utca 66. 6103

„RÁBA”

☞ 40–42 lóerejű ☜

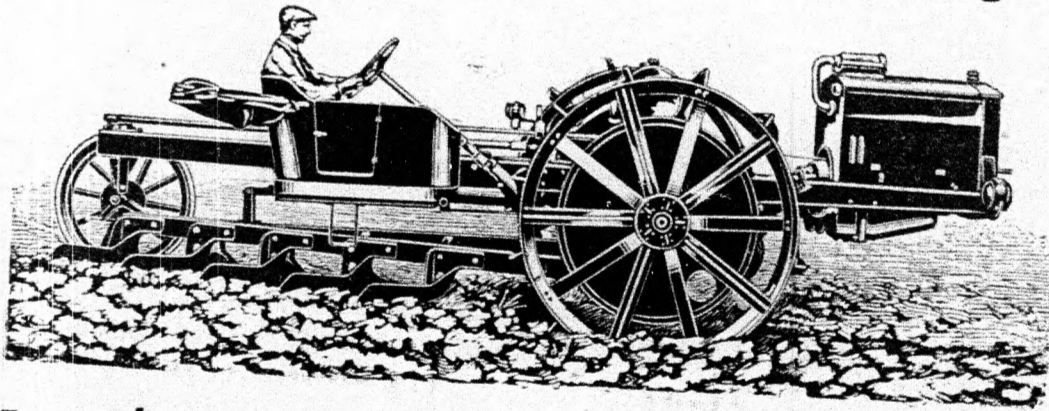
MOTOREKE

1916. évi típus

már tavasszal szállítható!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T. GYÁRTMÁNYA.

Sulya csak körülbelül félannyi, mint más motorekének! A földet nem nyomja meg, emelkedést könnyen győz!

Könnyű sulyát kiváló minőségű, igen magasértékű nyersanyagának és szabadalmazott elrendezésének köszönheti.

A „RÁBA”-rendszerű motorekék Magyarországon és Ausztriában egyaránt kimagasló sikereket arattak.

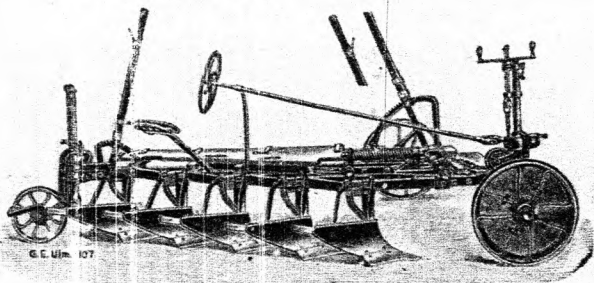
Arlappal és előkelő referenciákkal készséggel szolgál a „RÁBA” motorekék képviselője:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80. SZÁM.

A világhírű „EBERHARDT” ekegyár traktorüzemhez való ekéi a legjobbak!

Mert: teljesen kovácsolt acélból készülnek, tehát aránylag könnyű súlyuk mellett szerkezetük rendkívül szilárd, vonóerőszükségletük a legminimálisabb! kezelésük könnyű és egyszerű! az egész eke egyszerre könnyen kiemelhető! nincs eltörődés! a szántás egyenletes! a talaj megmivelése és porhanyítása az elismert legjobb! bármily talajnemhez és szántási mélységhez speciális ekék szállíthatók!

Minden traktortulajdonosnak érdekében áll a birtokában lévő traktor gyártmányának és erejének, továbbá a talajnem és a kívánt szántási mélység megnevezésével bekérni az árajánlatot, valamint „EBERHARDT” összes motorekéiről szóló részletes árjegyzéket, melyekkel készséggel szolgál az

EBERHARDT TESTVÉREK, ULM a. D. ekegyárának magyarországi vezérképviselője:

Drescher Gyula, Baja.

 Komoly vételszándéku gazdaságoknak kívánatra próbaszántásra is lesz szállítva!

!! MOST JELENT MEG !!

A KÖZTELEK OLCSÓ KÖNYVTÁRA
VI. ÉVF. II-12. A-C FUZETE:

A HÁBORUS GAZDÁLKODÁS

IRTA: MATLASZKOVSZKY TADÉ
ÉS MUTSCHENBACHER EMIL DR.

ÁRA 2.50 KORONA

KAPHATÓ A „PATRIA” R.-T. KÖNYVKERES-
KEDÉSÉBEN, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25.

„BIG FOUR”

traktorok, egytetemes szántó és vontató magánjárók, **háromféle menetsebességgel**, január-február-március havi **szállításra**,

Deere-traktor tárcsásboronák, melyek egyenként 3 drb, 3 méter széles kettős tárcsásboronából (egyenként 40 drb 16 angol hüvelyk átméretű acéltárcsákkal) állanak,

5', 6', 7', 8', amerikai fűkaszalók, kitűnő kivitelben, normális vonóerőszükséglettel,

12X16 és 14X16 méretű amerikai igatárcsásboronák, legjobb minőségű szer-
számacélmetsző tárcsák-
kal, könnyű vontatással,

14- és 16-soros dupla tárcsás amerikai vetőgépek, nagy munkateljesítmény-
nyel kaphatók.

Ajánljuk kitűnő Daimler-, Petters-, Lambert-gyártmányu 2½ HP—17 HP nyersolaj-, benzin stabil motorjainkat és lokomobiljainkat. 976
Felvilágosítással szolgál a

KÖZPONTI KERESKEDELMI ÉS IPARBANK R.-T. GÉPOSZTÁLYA,
Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 26. szám. Telefonszám: 86-97.

Veszek szénát és szalmát

minden mennyiségben,
szállítom préselve
és fuvarmentesen
minden vasúti állomásra.
Böhm Arnold
Iskarmánygyártó
Budapest, VII. ker.,
Vörösmarty-utca 20.
Telefon: József 41-81.

Tejgazdasági Zsebnaptár

az 1916. évre

Szerkesztő:

Jeszenszky Pál,
az OMGE tiszt. ügyv. titkára, a
Magyar Mezőgazdák Szövetsége
vezérigazgatója.

A **tejgazdasággal**
(állattenyésztés, állategészségügy,
takarmányozás, tejkezelés, vaj- és sajt-
készítés) kapcsolatos minden
kérdést felöl. — **Tej-
gazdasági foglalkozóknak** nélkülözhetetlen a

„Tejgazdasági Zsebnaptár”

Boltí ára 4 korona.

A „PÁTRIA” R.T. könyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-ut 26. sz.) vagy a „Tejgazdasági Zsebnaptár” kiadóhivatalánál megrendelve, ajánlott küldéssel 3 kor. 65 fillér.

Burgonyára

bármely fajtában ajánlatot kérek mennyiség és ár megjelölésével. 325

Schönwald Lipót,
Budapest, IX., Lónyay-u 46.

Erdőgyeim:

Kartschönwald Budapest.
TELEFON: József 23-49.

Bérlet

Bérbe adó 1916. nov. 1-ével a gr. G. Árvényi főle eszéle (vagyelyi) 474 holdas földbirtok. Vasútállomás. Vágóhely és líruadó. Felvilágosítást ad a számtartói hivatal Moraván, Nyitra m. 403

Budapest közeében 90 hold kertészetre, baromti tenyésztésre alkalmas, bérbe vagy részbebe kiadó. Hízpner, Budapest, Csányi-u. 18. 401

Aratógépaalkatrészeket,

kéveköto vásznakát, késpengéket, teljes aratógépkéseket, gyűrűket, csavarkulcsokat, stb. a legjobb minőségben, igen olcsó árakon szállít:

Ferdinand Bertram,
Berlin W. 30. Gleditschstrasse 14. 6122a

Gazdasági könyvelő

3400 holdas dunántúli intenzív gazdaságba felvétetik. Pályázók, akik hadmentesek és gazdasági gyakorlati ismeretekkel is rendelkeznek, küldjék ajánlataikat eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelve

Dr. Donáth József ügyvédi irodájába,
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 5. 6130

Megjelent! Törvényileg védve!

„Vincellér”-por

Aki szőlőjét „Vincellér”-porral permetezi, annak hordója szintig teli lesz borral, mert kékkőnek hiányát nem érzik meg. Száz liter vízbe egy doboz 2 korona 30 fillér.

Kapható:

NOVÁK J. M. Budapest, Bakáts-tér 9.

Aratógéptulajdonosoknak nagyon fontos!

Ajánlunk **manilla és cérnázott kévekötofonalat**

továbbá elsőrendű svédországi **részgálcot**, a elsőrendű **Rafflát**, továbbá ajánlunk amerikai és belföldi **gép- és motorkenőolajakat, nyersolajat,**

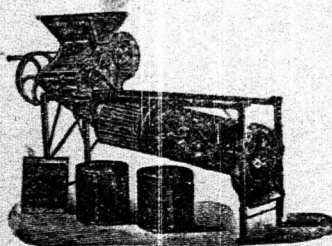
benzint, motor- és autóbenzint, petróleumot, valamint mindennemű műszaki cikkeket.

HALÁSZ és TÁRSA
műszaki vállalata,

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 8. sz.

Telefon: 144-2.

6134

STAHEL ÉS LENNER

TRIÓR-ES LEMEZYUKASZTÓGYÁR
Budapest, VI., Angyalföld, Országbíró-utca 44-46.

A monarchia egyedüli gyára, mely évtizedek óta kizárólag triórok és lyuk. lemezek gyártásával foglalkozik. Ajánljuk **triórjeinket** marott hengerlemezekkel minden gabona tisztítására.

5 kiló nyerstermény beküldése mellett **különleges triórt** készítünk. Bárhol is szerez be triórt, kérjen kifejezetten STAHEL ÉS LENNER-féle gyártmányt. **Tőrekrosták és mindenféle gőzcseplőgépsziták, zink-, vas-, vagy acéllemezből.** Arjegyék ingyen és bérmentve.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása
Budapest, IX., Üllői-ut 25 szám.

Talaj, trágya, abrak, víz, szén, répa, valamint minden egyéb gazdasági és ipari **vegyvizsgálatok.**

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben OMGE tagoknak az Állami díjazásból 10% engedmény. ■

Eredeti **Strube- és Heine-féle** tenyésztésből származó első évi utántermelésű

korai nagyszemű gömbölyű sárgaborsót

(javított Viktória)

aláni — kizárólag vetési célokra — amíg a készlet tart, a **Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság, Monor.**

6118

950 kat. hold szántóföld

a mokrini határban **kiadó.**

Cim: Özv. Weiler Rezsóné, Arad, Erzsébet-körut 30. sz.

6119

Gőzeke-bérszántás!

Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és gyümölcsöstelepitéshez, valamint győptörést

1916. év tavaszára és őszére elvállal

IZERI IZSÁK GYULA gőzszántási vállalata

BUDAPEST-KELENFÖLD. Telefon 42-50.

A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik.

Vizes talajok felfásításához ajánljuk a hároméves, erős

populus canadensis

eseméteket; ezer darab ára 60 K, 10-12 éven belül eladó hasznofát szolgáltat. A fája gyufagyártáshoz nagyon keresettek. **Dunakisvársányi Faiskola.** Iroda: Budapest, VII., Thököly-ut 109. szám.

6120

B A K A N C S

tehénbőr-ből, garantált papirmentes,

szegezett és varrott, erős talppal, hadifogyóknak, munkásoknak. Kapható:

SCHÖNFELD, Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 43.

Meg nem felelő megtekintés után bérmentve vis závezsek Szétküldés utánvétellel.

7879

PAJZS GYULA

Orsz. törzskönyvezeti
telivér szimmentáli
tenyészetében

4000-5000 liter

évi tejhozamu családokból
származó

telivér bikák

vannak eladásra felállítva.
A tenyészet törzsének évi
átlagos tejhozama 3614
liter, 3-94% zsírtar-
talommal. Az egyes
anyaállatok tejhozamára, a
zsírtartalomra és a takar-
mány értékesítésére vonat-
kozó, a fejérmegyei tej-
ellenőrző egyesület által
szolgáltatott adatok és zsr-
vizsgálatok rendelkezésre
állanak. Vasut- és hajó-
állomás: **Rácalmás,**
Fejér megye. 5978.

Muraközi
hidegvérű (nori) igás
tenyészkancák,
választott esikók és
tenyészmének

vásárlásánál közvetlen a
tenyésztőktől, segédkezése-
met felajánlom s a folyó
évben Muraköz és vidéken
tartandó lóvásárok jegyzé-
két kívánatra szívesen küld-
döm. Elsőrendű referenciák
rendelkezésre állnak.

Címek:
IDŐSB HEINRICH MÓR

lovásaris ügynökké
CSÁKTORNYA (Muraköz),
Törv. bejegyz. oég.
Sürgöncim:

Heinrich Senior,
Csáktornya.

Interurban-Telefon:
33. szám.

Legelsőrendű bonyhádi
eredeti

teheneket, friss borjaso-
kat, hasasokat s tenyész-
bikákat bármely időben,
bármely mennyiségben ku-
lánsul és legelősebb árákon
szállít.

Flaschner S. Sándor

tehenkereskedő.
Törvényesülleg bejegyzett oég.
Levél- és sürgöncim:
Budapest, VII., Elemer-u. 17.
Telefon: József 23-06.
Istállók: Kispeszt, Öllői-ut 4.
Telefon: Kispeszt 22. (születés)

A „Háztartás”

fogyasztási szövetkezet
vesz
bármely mennyiségű
frissen lőtt
nyulat,
fácánt és
foglyot.

Ajánlatok a „HAZTARTÁS”
igazgatóságához, BUDA-
PEST, IX., Boráros-tér
6. szám küldendők. ...

Sertésmiskarolás

a a. ó. gazdaközösségek ta-
domására hozam, hogy nar-
déseket miskarolási meg-
hívásra, vidékre is, bárhol
elmegegyek. FRANCISCS
JÁNOS sertésmiskarolási,
Kaposvár, Zrínyi-utca 17.

Eladó egy pár angolvérű szép
kancsa, egészen testvérek,
sütyepri és világossárga, 3 és
4 évesek, mindenre alkalmasak.
Bővebb felvilágosítást nyújt
Mészáros Jenő, Kisujszállás.
2637

Vegyések

Szőna és szalmavételei között
Szóna minden mennyiségben
a legelősebb árák mellett
Wagner A., Budapest, IX. ker.,
Angyal-utca 7/a. 5918/a

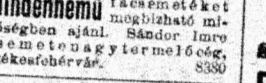
Gyógyszerszámlákat felül-
vizs-
gát Nussbaum László Budapest,
I., Pauler-utca 22. szám. 245

Eladás

Fowler-gézek, 20HP 12 éves,
potban, négyes és hetes ekével,
hátkocsival, lajtakkal stb. janu-
ári átvételre eladó. A gép
jelenleg is dolgozik és munka-
ban bármikor megtekinthető.
Mégkorábbi „Fowler-gé-
zek” jel alatti a kiadóhivatába
kerültek. 7970

Mindenemű facsemetéket
megbízható mi-
nőségben ajánl Sándor Imre
csemetegyártó melé oég,
Székesfehérvár. 8380

Jóvalta a biztos eredményért

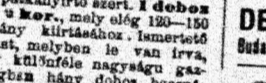

Törvényes
név és védjegy
szabadalom

Reitter Oszkár nagybecs-
kapitány felfedezett
nek tulajdona a PATKÁNY
100%-os patkányirtó szer (nem
mérge) emberre állatra csopog
sem veszélyes. Földimul minden
más patkányirtó szer. I doboz
ára 2 kor., mely elég 100-150
patkány kiirtására. Ismeret
leírát, melyben le van írva,
hogy különféle nagyságu gas-
tanágra hány doboz hasznán-
dó a teljes kiirtáshoz, kére-
sre ingyen küld Reitter Oszkár
Főkapitány Patkány gyár-
nak, veszélyes, Nagybecs-
kerék. Teljesen biztos
kedvelni látni! 902

RATTO
phosphor-pasta
patkányok

teljes kiirtására szava-
tosság mellett 1 dobozban 1 kor.,
2 korona és 4 korona.
DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 6. sz.

Ziska József
utóda Kestely György
mérleggyáros.

Iroda és raktárhelyiség: Buda-
pest, VI., Eötvös-utca 47.
Alapítva 1872. Telefon 40-12.
Ajánlja a legjobb kivitelű és
legmegbízhatóbb gabona-
mérleget, szemes és száma-
zó, valamint gazdasági
szekér, híd és marhamér-
legelő. A budapesti, fiumei és
győri gabonamérők szállítója,
ugyanígyen számtalan nagy gó-
malom és uradalom szállítója.
Arjgyezék kérem.
Hassznált mérleget, hese-
relőtetnek és kaphatók,
megbízható állapotban.
Javítások elfogadhatók és pon-
tosan eszközölnék. Kívánatra
számlát is küldök szívesen.

OLAJMŰVER R.-T.
(KOHN ADOLF és TÁRSA)
GYŐRSZIGETI OLAJGYÁRA

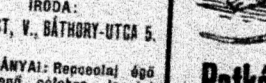
IRODA:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 5.

GYÁRTMÁNYAI: Repceolaj égő
és kőolajra, lenolaj
technikai célokra, étienolaj,
tökmagolaj, napraforgóolaj.
ERŐTAKARMÁNYOK: Repce-
pogácsa, repcepogácsalajt,
lenpogácsa, lenpogácsalajt,
gomborkapogácsa, tökmag-
pogácsa, napraforgópogácsa.

Magánjáró gépek, 8 10-
eséjű, 54 colos
cséplővel. Hefferr és
Schrantz gyártmány, át-
süri cséplést végzett,
olyan mint egy vadonlat
új gép, az egész készlet
teljes felszereléssel eladó
és azonnal szállítható.
Cím: Kellner Antal, Bu-
dapest, V., Berlini-tér 4.
8388

Patkányok, egerek,
MÉRGE NÉLKÜLI
VULKÁN KOCKÁK

mező egerek, hirtedgök, vakon-
dokok, ürgek stb. néhány óra
alatt jótállással kiirtathatók
REINER GÉZA,
BUDAPEST, VI., CSÉNGERY-UTCA 14.
Telefon 86-80. Ugyanott
patkányok és egerek kiirtása
jótállással vállalhatik.
Nagyobb rendelésnél árazkedelmű.

Ciromag-
prima vetőmag, kisebb-nagyobb
mennyiségben még a készlet
tart. eladó. Cím: Ujhelyi Sán-
dor, Sűvényháza, Csongrád
megye. 400

Akácscsemete
ezre 5 korona-
tól, utasíli sor-
kapható Klár és Demeter
faiskolájában, Nyiregy-
háza. 401

Szénát,
szalmát,
lucernát, lóherét
és zaboshükkönyt
veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben,
felpréseléshez modern ló- és
gőpréssal adom. Szóna- és
szalmakötéshez szükséges
legfinomabb minőségű hazai
gyártmányú lágyított sod-
ronyt jutányos árában szállítok

Ajánlatok:
Schreier Béla
takarmánygyároskedő
Budapest, Népszínház-u. 33.
Telefon: József 20-52.

Gyors, pontos,
olcsó földmérés

Világhírű szabadelm
18 államban.
STADEL-TORKOS
FÖLDMÉRO-TALIGA
kapható 7200
Stadel gépgyárban, Győrött

A. Friedrich,
Klg. Weinberge 197.

Sparga-
gyökerek,

valódi Argentinai magból,
3 éves, 1000 darabonként
40 azaz Negyven koronáért.

Dunahisvársányi Faiskola,
Iroda:
Hein János,
Budapest, VII., Thököly-ut 109.
6125

Univerzális
kapalógép
„Pflanzenhilfe”
6122
legjobb, elismert leg-
jobbban bevált gyártmány.

Elsőrendű referenciák
és bizonyítványok.
Kapható:
Ferd. Bertram,
Berlin, W. 30, Gleditschstrasse 14.

Ciromag-
eladás. Importált
első utánvetés.
mennyiségben még a készlet
tart. eladó. Cím: Ujhelyi Sán-
dor, Sűvényháza, Csongrád
megye. 400

Akácscsemete
ezre 5 korona-
tól, utasíli sor-
kapható Klár és Demeter
faiskolájában, Nyiregy-
háza. 401

„KISHIRDÉTEK” folytatása a 122. oldalon.

Vadászfegyver
legismertebb gyártmány
ejektoros Hammeresek, Drülin-
gek, Bock és Büchflinák,
automata ismétlőfegyverek,
Winchesterok, Browningok, hi-
res puskaművelek mes-
termével, Kiroer, Springer,
Lancasterok, Joseph Deforny
eredeti belga, angol galamb-
lövő, Selbatspännerok, Tiszti
pisztolyok, Prisma fű-
csövek, Fényképezőgépek
legbővebb választéka. Val-
mennyihez komplett fel-
szerelések, legelsőrangú
tizenkettes vadászpátró-
nok és hüvelyek. Radó
fegyvertulésben, Budapest.
Egyetem-tér 5. 7580

Tűlgyártógépek és léglá-
tes berendezések újjak és hasz-
náltak eladó. Bátor M hely
Budapest, VIII., Népszínház-u. 37.
Telefon József 40-45. 341

Eladó 50 q ricsókagumó védő-
magvak Kőleád-tengelic
Állomáson feladva, 160 kg.-ként
12 korona. Bővebbet Vileek
Sándor intézőnél, Tengelic, Tolna
megye. 326

Lokomobil 16 HP. eladó.
Bátor M hely
Budapest, VIII., Népszínház-u.
37. Telefon József 40-45. 342

Eladó 5-soros Lasa féle répa
kupa alig használt, 300
korona. Telbiaz Miklós bérgazda-
sága, Dunavese. 344

Vétel

Gubacsot vesz és ajánlatot
kér: Wagner A.,
Budapest, IX., Angyal-utca 7/a.

Veszek vadgesztenyét,
vakonasztra, az összes fagy-
vakat minden mennyiségben.
Sándor Imre, erdőeseti mag-
kereskedő, Székesfehérvár. 8381

Keresek a Mátra déli alján
sztyémölcsös kertet. Csak
írásbeli ajánlatot kér Wagner
A. Budapest, IX., Angyal-
utca 7/a.

Burgonyát,
válogatottat és válogat-
lant, bármily fajtát, bármily
mennyiségben vesz

Schleifer Ignác
burgonyaszövőgyár és bur-
gonya-nagykereskedése 804
Budapest, VIII., Gólya-u. 10.
Telefon: József 45-02.

Veszek
bármennyi mennyiségű
tengeri-
szárt,
tengeri-
csutkát

Ajánlatokat kérem
Schön Andor,
Budapest, V., Gabonátörsde
cimre. 492

Vennék
használt, de jó karban
lovó szeszgyári
Hencepárolót, cefreke-
rőt és hűtőkészüléket és
málműveket, esetleg egyes
darabokat is. Mautner Henrik
Nóvákpuszta, u. p. Magyarimle,
Mosen megye. 324

Allást keresők

Hadmentes, 41 éves, szak-... 415

Hadmentes, 41 éves, szak-... 415

Gőzkegépész, 41 éves, szak-... 415

Műkertész, 48 éves, nős, há-... 431

Főkertész, 48 éves, nős, há-... 431

Egy minden tekintetben... 453

Mozógazdasági, 41 éves, nős, há-... 451

Intéző, 43 éves, katonamenkes, család-... 403

Házvezető, 40 éves, nős, há-... 407

Egy hadmentes, józanleltű... 403

Gépész, 41 éves, nős, há-... 403

Számírtói, vagy közpon-... 410

Ispáni, 41 éves, nős, há-... 422

Gazdasági állásajánlat... 411

Sárvári tejgazdasági szakisko-... 417

Szőlőkezelői állást keres, ki... 443

Önálló intézőtiszti állást... 443

Teljesen hadmentes, egészsé-... 443

Gépész, 41 éves, nős, há-... 443

25 éves gyakorlati bírő, t-je-... 446

Okleveles, 40 éves, nős, há-... 446

Sokévi gyakorlati botospán-... 446

Mini kánászszámadói állást... 446

Eotospáni állást keres 28... 446

Géplakatos, 41 éves, nős, há-... 446

Gőzkegépész, mindenféle g-... 446

Gazdatiszt állást keres, 39... 444

Földmivészkolát végzett, 51... 444

Gazdasági gyakorlati 4 hónap-... 444

Gőzkegépész, azonnali befe-... 444

Hadmentes, keresztény, jó... 444

Egy 18 éves, róm. kath. vallás-... 444

Gazdatiszt, hadmentes, evan-... 444

Ispáni állást keres, 41 éves... 444

Urasági díszkocsis, aki úgy... 444

Intéző, vagy szántóföldi állást... 444

Földmivészkolát végzett, 38... 444

Műkertész, hadmentes, németi... 444

Ügyes, nős, családos, teljesen... 444

Magtáros, tanyagazda, 40... 444

Gazdatiszt, okleveles, keres-... 444

Intéző, okleveles, kiscsaládú... 444

Kertész és gombatenyésztő, 27 éves... 444

Állatok BAUER B. GYULA SERTÉSBIZOMÁNYOS... 444

Sovány és hizott SERTÉSEKET... 444

Importált ardeni tenyésztés-... 444

Sertéseket, 21 éves, nős, há-... 444

Elsőrendű eredeti bonyhádi... 444

FUCHS LAJOS tenyésztő és háziorvostudó... 444

Csárdás, apámé, angol tojó-... 444

Eladó, 41 éves, nős, há-... 444

Két pár elsőjese, fiatal kanca... 444

Megvételre keresünk belga... 444

Vöröstarka tinó és üsző... 444

Kitűnő friss fejőstehenek... 444

Eladó, 1 darab angol nyúl 7 éves... 444

Keresetlik, nagy állatállomány... 444

Pusztakomáromi bér-gazda-... 444

Eladó magyar bikák... 444

Gróf Draskovics István ur-... 444

Két pár elsőjese, fiatal kanca... 444

szívesen, elismerem, hogy a Thürpili nagyon meg vagyok elégedve.

A Thürpil használata óta nem panaszkodom... 444

Thürpil ára mint eddig: 1/1 doboz K 250... 444

Keresek megvételre 6 darab... 444

Eladó sütdök 330 darab... 444

3 jól belovásolt hátasok... 444

Eladó a dombiratoz gazdagsá-... 444

20 drb háromnapos malac... 444

Louisd'or angol telivér... 444

Belga tenyésztésű hátsó... 444

Eladó lovak. Két fiatal kanca... 444

Keresetlik, nagy állatállomány... 444

Pusztakomáromi bér-gazda-... 444

Muraközi 4 éves, jégylé-... 444

Gróf Salzmay Sándor szerezni... 444

Hreblay pen, Egriessen igen... 444

Eladó 1 db. paj és 1 db. fekete... 444

Mustra-birkák. 100-100 drb... 444

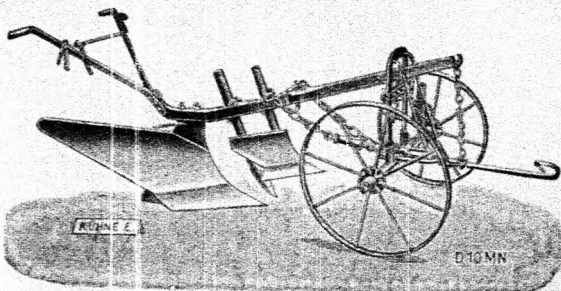
EREDETI STOCK MOTOREKE

nagyszámu rendelés folytán már csak **februári szállításra kapható.** Hazánkban közel **100 gép dolgozik.**
7 éves referenciák tartósságra. Számos utánrendelés.

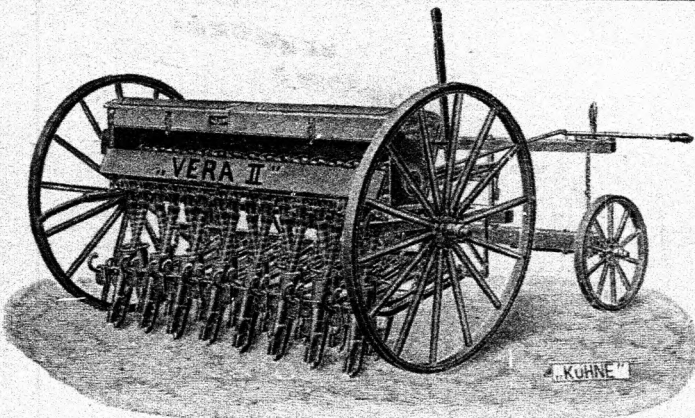
VEZÉRKÉPVISELET:
MUNKÁCSI ÉS BÁNKI
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖKÖK MÉRNÖKI IRODÁJA,
BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 45., I. EM.
TELEFON: 76-94. SÖRGÖNYCIM: DIPLINGS.

Egy- és többvasu acélekék, rét- és szántóföld-boronák, rugosfogas porhanyító eszközök, 6- és 8-vasu kultivátorok, Columbia-kultivátorok, különféle lókapák, Herrmann- és Rohr-féle kapálók.

„**MOSONI DRILL**” és „**VERA II**” sorvetőgépek.
Burgonyalyukgató- és takarógépek.

„**KÜHNE**”
mezőgazdasági gépgyár r. t.
MOSON

Főraktár:
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-út 59.
Fiókraktárak:
Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

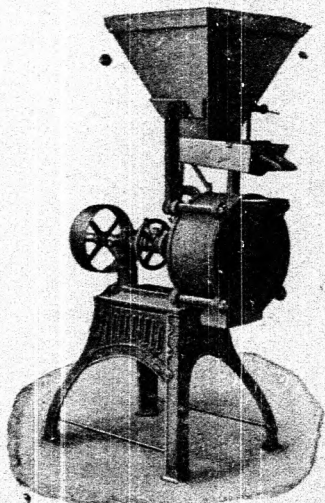
DARÁLÓGÉPEK

A takarmányfélék megdrágulása folytán a használata egyetlen gazdaságban sem nélkülözhető. mert hiszen a megőrölt takarmány kiadósabb és abból negyed- vagy harmadrészzel kevesebb kell, mint a szemes takarmányból.

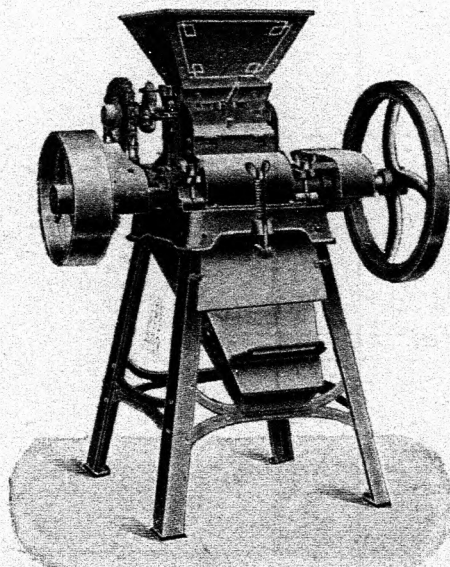
A különböző viszonyoknak és célnak megfelelően a következő darálógépeket tartjuk raktáron:

Saxonia kétszeresen őrlő gazdasági hengerek.

Függőleges működaráló és lisztőrő malmok.

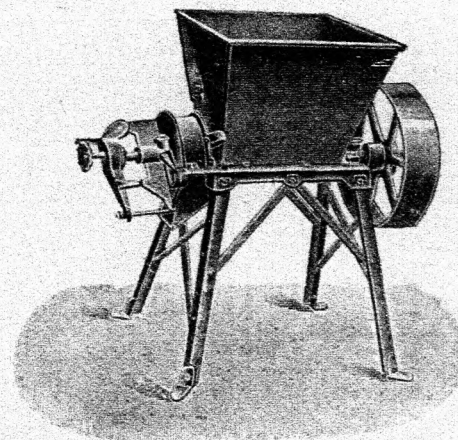

Tetszőleges finomságu dara vagy egybeépített lisztosztályozó henger segítségével liszt előállítására szolgál. A legkisebb már 2 lóerejű motorral vagy járgánnyal üzemben tartható. Kezelése egyszerű, mert a köveket nem kell élesíteni.

Fármily terményből igen jóminőségű darát állít elő és emelett erőszükséglete minden más rendszernél kevesebb. Szükség esetén a géppel kenyérliszt is előállítható, bárha erre malmunk alkalmasabb. Kezelése szakképzettséget nem kíván.

Amerikai csöves tengeridaráló.

A tengerit csövestől őrli meg. Szint-egy alkalmas a pusztá csövek megdarálására. A cső takarmányértéke az árpadara feleértékét meghaladja, a darológép tehát rövid használat alatt meghozza az árát.

A fenti gépeket részletesen tárgyaló 15. számú darálógépárjegyzékünket készséggel megküldjük:
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 80.

Betöltendő állás

Szeszgyárvezető keresetkötő... Szeged, 439

Az erkei uradalomban felvétetik egy földmivessé... 434

Ispánt keresek azonnali belépésre... 434

Gépezés-kovács nagyobb gazdasági... 434

Munkásvencellért keresek... 434

Földmivesséskolát végzett... 434

Magtáros gazdát keresek... 434

Gőzekegépész keresetkötő... 434

Gazdatiszt azonnali belépésre... 434

Szeszgyárunk részére ügyes... 434

Intéző, nagy gyakorlatú... 434

Vincellért keresünk, kifosztott... 439

Ispán, nős, kiscsaládú, hadi... 439

Allást keresők

Allást keresek újra, vagy feb... 8363

Földmivés- és a sárvári tej... 8363

Intéző-gazdatiszt állást ke... 8363

Gazdatiszt állást keres, 30... 8363

44 éves, rom. kat. vallású... 8363

Műkertész, ki a kertészet... 8363

Uradalmi intéző, ki most is... 8363

Onálló gazdatiszt állást ke... 8363

Intézői 28 éves, hadmentes... 8363

Bognár ki szétlós munkában... 8363

Alakító műkertész, 54 éves... 8016

Főgépész, 31 éves, nős, rom... 8016

Intézőtiszt állást keres... 8363

Szakértő gépezés megbízható... 8363

Gyakorlott gazdatiszt akadé... 8363

Ispáni belépésre, 7 éves gyor... 8363

Intézői vagy számtartói... 8363

Uradalmi számtartó, mérny... 8363

Kertész, vagy főkertész állást... 8363

Gazdasági akadémistát végzett... 8363

Mielőbbi, állandó állást... 8363

Erdézi állást keres, nős, 45... 8363

GŐZMIVELÉS. Eredeti Fowler-féle gőzekével nagyobb tartózkodás... WOLFF ERNŐ BUDAPEST-KELENFÖLD.

Főtiszt, ki ezidő szerint fel... 316

Tejellenőri 30 éves, nőlen, kato... 101

Kezelőtiszt állást keres elmé... 323

Gépezés, 35 éves, nős, gép... 102

Nagyobb gazdaságba munk... 319

Hat középiskolát végzett egyén... 319

Segédtiszt alkalmazást el... 308

Márciusi állást keres későbbi... 304

Gazdatiszt állást keres köz... 304

Kaucióz intézői vagy száms... 304

Hadmentes gépezés, 31 éves... 316

Gazdasági intéző, 20 éves, had... 316

Gazdasági számadások felöl... 316

Intéző 35 éves, nőlen, iz... 316

Gazdatiszt állást keres felt... 316

Onálló segédtiszt, vagy ke... 316

Dunántúli nagy gazdaság... 316

A 34 év óta fennálló ZSÁK ÉS PONYVA GYÁRA BUDAPEST, NADOR-U.31/33. Lópokrócsok SZÖLŐKÖTÖZŐ-FONALAK... Egyezér használt ponyvak, természet- és házteljeszások is állandóan jutányosan kaphatók.

A DEYL-féle speciális szabadalmazott kapálógépek önműködő kapakés-keretekkel és kormányzókészülékekkel,

mindennemű kapásnövények számára korszakalkotó lendületet adtak különösen a répa-művelésnek. Ezen speciális répaművelő eszközöket a könnyű súly és egyszerű kormányozhatóság mellett a kapakéskeretek speciális elhelyezése, beosztása és a **kézimunkát teljesen pótló** működése jellemzik. Alig ismerünk eszközt, mely a munkáskéz hiányát és kvalitatív munkáját ily megfelelően és kifogástalanul pótolná, sőt sok esetben felül is mulja. A szabadalmazott kormányzókészülék egy pillanat alatt könnyen kiemel az egész kapaszerkezetet, miáltal a vonóállatoknak a sorból való netáni kilépése ki van zárva. A kapakéskeretek alkalmazása független a másgyártmányú gépeknél alkalmazott bonyodalmas szerkezetektől, a rajtuk alkalmazott kis vezetőkerékek lehetővé teszik, hogy a kapakések teljesen a talaj egyenletlenségéhez simuljanak, miáltal a kések mélyjaratukat feltétlenül és mindenkor betartják. ♦♦♦♦♦

A kapakések alkotta paralelogram változatlanul egyenlő metszési szöveget biztosít, a kapák emés elrendezése következtében a répa eltemetése vagy megsérülése teljesen lehetetlen, amellett a kapák egészen a növény sorok közvetlen közelségében dolgozhatnak.

Kizárólagos egyedelarusítás Magyarország részére:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi Vezérképviselő: **SZÚCS ZSIGMOND,**

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

Ezen óriási előnyökre vezethető vissza a DEYL-kapák elterjedése és közkedveltsége a kontinensen, mert a gyakorlati gazdák mindjárt felismerték ezen eszközben a répaművelésnek gépi erővel célszerűbben és gazdaságosabban elérhető módját a jelen munkáshiány és munkabér közepette, amint az kézimunkaerővel keresztülvihető nem volna. A 2-5-soros egy ökör- vagy ló befogására alkalmas villarudakkal ellátott DEYL-kapák a sorköz-távolság szerint 12-18" azaz 30-45 cm.-ig állíthatók be. Az 5-8-soros 16" sorközszélességre beállítható **négykerékű** DEYL-kapák előállvánnyal és kormányzókészülékkel vannak ellátva. Ezen kapáknál a kapáló-szerkezetnek külön célra szerkesztett rögzítője segítségével a répasorok keresztirányban is átvághatók, ami az egyezés munkáját lényegesen megkönnyíti, sok esetben fölöslegessé is teszi. Ajánljuk, úgy a kapálógépek, mint a már üzemben levő kapák tartalékreszeinek sürgős megrendelését, mert a munkás-és nyersanyaghiány folytán a DEYL-gyár teljesítőképesége lényegesen kisebb.